

HOMOSEKSUALITEIT EN EUROPA

A large, solid pink inverted triangle that serves as a background for the central text.

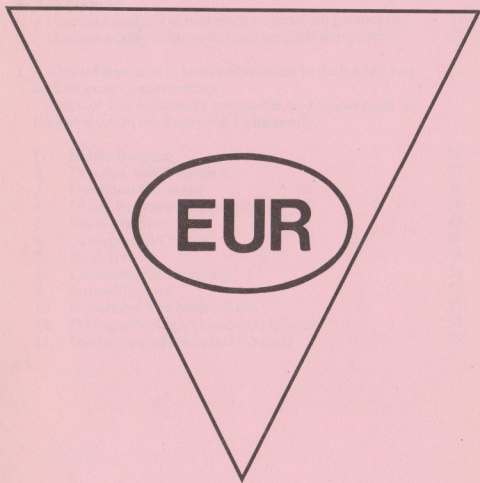
EUR

WETSTEKSTEN

Samengesteld door leden van de PvdA-Homogroep.

**HOMOSEKSUALITEIT
EN
EUROPA**

WETSTEKSTEN

(With a summary in English)
November 1983

HOMOSEKSUALITÄT
IN
EUROPA

WESTERSTEN

INHOUDSOPGAVE

PAG./PAGE

1. Louis Swalen	
- Voorwoord	7
- Preface	9
2. Dr. E. Brongersma	
- Homoseksualiteit in sociaal perspectief	30 / 41
- Homosexuality in sociological perspective	33 / 21
3. Rob Tielman	
- Homoseksualiteit in historisch en juridisch perspectief	11 / 30
- Homosexuality in historical and juridical perspective	21 / 33
4. - Wetsteksten m.b.t. homoseksualiteit in de landen van de Europese Gemeenschap	
- Texts of the legislation applicable to homosexuals in the countries of the European Community	
1. België/Belgium	36
2. Denemarken/Denmark	37
3. Duitsland/Germany	38
4. Groot-Brittanië/Great Britain	39
5. Frankrijk/France	45
6. Griekenland/Greece	49
7. Italië/Italy	50
8. Luxemburg/Luxemburg	51
9. Ierland/Ireland	51
10. Nederland/The Netherlands	53
11. Portugal/Portugal (kandidaat lidstaat)	54
12. Spanje/Spain (kandidaat lidstaat)	55

1. VOORWOORD

Gedurende 1981 en 1982 heeft de Werkgroep Buitenland van de Homogroep van de Partij van de Arbeid de wetsteksten verzameld, die in de landen van de Europese Gemeenschap gelden ten aanzien van homoseksualiteit. Partijgenote Ien van den Heuvel deed in 1981 een beroep op de werkgroep haar te voorzien van deze teksten, waaraan zij in haar werk als Europarlementariër behoefte had. Bij navraag bleek dat in geen enkel archief in Nederland deze wetsteksten aanwezig waren.

Daarop is besloten ertoe over te gaan de teksten in hun oorspronkelijke vorm te verzamelen.

De afgelopen twee jaar zijn alle ambassades van de landen van de Europese Gemeenschap in Nederland (en voorzover dat noodzakelijk bleek ook enkele ambassades van Nederland in Europa) benaderd met het verzoek de wetsteksten, die gangbaar zijn met betrekking tot homoseksualiteit, toe te zenden. Ook aan de ambassades van Portugal en Spanje is een dergelijk verzoek gedaan, daar zij momenteel kandidaat-lidstaten van de Europese Gemeenschap zijn. Dankzij de bereidwillige medewerking van de ambassades is het gelukt de betreffende wetsteksten te verkrijgen.

In deze brochure kunt u de teksten in hun oorspronkelijke vorm en in een Nederlandse vertaling aantreffen. Dit overzicht beperkt zich tot de "alledaagse" homoseksualiteit. Specifieke bepalingen, zoals die in vele landen gelden ten aanzien van homoseksuele prostitutie en aanranding zijn niet vermeld.

Dr. E. Brongersma (oud eerste en tweede kamerlid voor de PvdA en advocaat) was bereid een samenvatting te geven van de teksten. Daarnaast geeft hij in zijn artikel zijn visie op de historische aspecten van 'homoseksualiteit'. Dr. R. Tielman (socioloog en recentelijk gepromoveerd op een dissertatie over de homoseksuelen in Nederland) gaat in zijn artikel in op de sociologische aspecten, die aan de positie van homoseksuelen te onderscheiden zijn.

Rest ons de hoop uit te spreken, dat deze brochure de volgende personen en instanties van dienst zal zijn:

- politici, die zich willen laten informeren over de wetgeving, die op dit moment in Europa ten aanzien van homoseksualiteit van kracht is. Met name moeten hier die politici genoemd worden die zitting hebben in de twee werkgroepen van het Europees Parlement die zich beraden over adviezen met betrekking tot maatregelen

len die in Europees verband mogelijk zijn om discriminatie op grond van homoseksuele voorkeur tegen te gaan.

Beide werkgroepen werden ingesteld na aanvaarding van een resolutie, ingediend door Ien van den Heuvel en een resolutie van de Belgische socialiste Marijke van Hemeldonck. Deze resoluties drongen aan op voorstellen om discriminatie op grond van homoseksuele voorkeur te bestrijden, een en ander in vervolg op aanbevelingen van de Raad van Europa, gedaan in het rapport "On discrimination against homosexuals", dat in oktober 1981 in deze raad besproken werd;

- organisaties op het terrein van de mensenrechten, zoals o.a. Amnesty International en de International Association of Lesbians/Gay women and gay men (I.G.A.);

- andere geïnteresseerden, die het tegengaan van discriminatie op grond van homoseksuele voorkeur ter harte gaat.

De volgende personen moet tenslotte dank worden gezegd:

- Dhr. T. Ringeling en dhr. G.D. Koopman, voor hun vertalingen van de inleidende artikelen,

- degenen, die o.a. door de voortreffelijke bemiddeling van de wetenschapswinkel van de Universiteit van Amsterdam, de wetsteksten vertaalden,

en -last but not least- Willemien Ruygrok, Werner Nautcke en Hans Vonk, die als leden van de Werkgroep Buitenland onmisbaar waren bij het tot een goed einde brengen van dit project.

Zij, die inzage wensen in de originele wetsteksten, waarvan deze brochure de Nederlandse vertaling bevat, kunnen zich wenden tot: Dokumentatiecentrum Homostudies, p/a Baschwitzinstituut, Weteringschans 102, 1017 XS Amsterdam

Louis Swalen,
Koördinator Werkgroep Buitenland van de Homogroep van de PvdA.

PREFACE

For the period 1981 to 1982 the workshop foreign countries of the homogroup of the Labour Party has been compiling legislative texts applicable to homosexuality in the countries of the European Community. Party member Ien van den Heuvel requested the group to furnish her with these texts which she required in her work as member of the European Parliament.

Upon application, it appeared that these texts were not available in any archive in the Netherlands. This was then the motivation for collecting and compiling the texts in their original form.

For the past two years all embassies of member-countries of the European Community in The Netherlands (and where necessary, also certain Dutch embassies in Europe) have been approached to submit the legislative texts with respect to homosexuality.

A similar request was made to the Portuguese and Spanish embassies in their present capacities as candidate member-states of the European Community.

Thanks to the willing co-operation of the embassies, it has been possible to obtain the appropriate texts.

In this brochure the texts can be found in their Dutch translation. This summary has been restricted to "everyday" homosexuality. Specific stipulations as applied to homosexual prostitution and assault are not listed.

Dr. E. Brongersma (lawyer and former member of Parliament for the Labour Party) was willing to give a summary of the texts. Apart from this, in his article, he also gives his view on the historical aspects of homosexuality.

Dr. Tielman (a sociologist, recently graduated on his dissertation on homosexuality in The Netherlands) throws light, in his article, on the sociological aspects evident in the position of homosexuals.

Furthermore, we should like to express the hope that this brochure will be of service to the following persons and institutions:

- Politicians who wish to be informed of legislation at present applicable to homosexuals in Europe.

In particular, mention has to be made of the politicians serving in the two committees of the European Parliament and concerned with the provision of advice regarding measures which can be taken to oppose discrimination on the grounds of homosexual preference.

Both groups were instituted after the acceptance of a resolution proposed by Ien van den Heuvel and also one proposed by the Belgian socialist, Marijke van Hemeldonck. These resolutions call for proposals aimed at opposing discrimination based on homosexual preference. This as a follow-up to recommendations by the Council of Europe, made in the report "On discrimination against homosexuals", discussed by this council in October 1981.

- human rights organizations, such as Amnesty International and the International Association of Lesbians/Gay Women and Gay Men (I.G.A.).

- other interested parties strongly opposed to discrimination on the grounds of homosexual preference.

In conclusion, a word of thanks is extended to the following persons:

- Messrs. T. Ringeling and G.D. Koopman for their translations of the introductory articles,

- those who, amongst others, through the outstanding mediation of the "Wetenschapswinkel" of the University of Amsterdam, translated the legislative texts,

- and last but not least, Willemien Ruygrok, Werner Nautcke and Hans Vonk, who, as members of the Workshop Foreign Countries were indispensable in the succesful realization of this project.

Those who want to see the original texts of the laws, of wich this brochure contains the Dutch tranlation can contact:
Dokumentatiecentrum Homostudies, p/a Baschwitzinstituut, Weteringschans 102, 1017 XS Amsterdam.

Louis Swalen
Co-ordinator Workshop Foreign Countries of the Homogroup of the Labour Party.

2. HOMOSEKSUALITEIT IN HISTORISCH EN JURIDISCH PERSPEKTIEF.

"Homoseksueel" en "homoseksualiteit" zijn woorden, die uitgevonden werden in de vorige eeuw. Vóór die tijd bestond er kennelijk geen behoefte aan zo'n aanduiding. Niet, natuurlijk, omdat men het verschijnsel van gelijkgeslachtelijk verkeer niet kende. Dit was een menselijk genoegen, waartoe de goden in de Griekse mythologie het voorbeeld gaven. Zeus roofde de schone koningszoon Ganymedes, die hem op de Olynpus niet alleen als wijnschenker, maar ook als bedgenoot moest dienen. Apollo was verteerd van liefde voor Hyacinthus. En de superman Heracles, zo potent dat hij in één nacht twintig meisjes kon ontmaagden, had niet minder dan veertien liefdesverhoudingen met jongens.

Gelijkgeslachtelijk verkeer was recept voor verfijnd genot bij Chinese mandarijnen, voedsel voor heldenmoed en ridderdeugd bij de Japanse samurai. In de Indische wereld behoorde het tot de religieuze ceremoniën, in de tempelprostitutie. Indianen hadden mannen, die slechts met mannen verkeerden, in hoog aanzien. Natuurvolken zagen deze omgang als een noodzakelijk bestanddeel van de opvoeding of namen hem op in de inwijdingsfeesten bij het bereiken van de puberteit. Perzen en Arabieren zagen er een pekelzonde in, zo onschuldig, dat hun verhalen er vol van zijn en hun grootste dichters deze liefde openlijk konden bezingen.

Oud en Nieuw Testament veroordelen gelijkgeslachtelijk verkeer als gruwelijke zonde. Waar de Christenen het voor het zeggen kregen, werden zij die eraan schuldig stonden als "sodomieters" levend verbrand, gewurgd, verdrinken of onthoofd.

Maar nooit was er sprake van homoseksualiteit. Men zag alleen mensen die een bepaalde seksuele geneugte zochten, verfijnde genieters of schandelijke zondaars, al naar men dacht. Of die daad bij sommigen die haar bedreven voortkwam uit een eigenaardige aandrif, welke hen als groep van anderen onderscheidde, was een vraag die nergens opkwam.

De Franse Revolutie verkondigde de leer, dat de overheid het strafrecht niet mocht gebruiken om de een of andere moraal te handhaven. De staat was geen zedenmeester. Bestrafen mocht men slechts, wat wederrechtelijke schade toebrengt aan medeburger of samenleving. Hier en daar duurde het heel lang eer deze beginselen doordrongen, maar waar zij doordrongen, veranderde de positie van hem, die homoseksuele omgang had, grondig. Hij bleef

een zondaar, doch hield op misdadiger te zijn.

Dit proces is nog niet overal voltooid. Er zijn, zoals dit boekje aan- toont, zelfs binnen de Europese Gemeenschap nog altijd mogend- heden, die elke homoseksuele handeling (soms alleen bij mannen) strafbaar stellen. Nog vaker komt het voor dat men, naar het heet ter bescherming van de jeugd, voor de geoorlooftheid van homo- seksuele omgang een hogere leeftijdsgrens trekt dan voor die van heteroseksuele. Nederland heeft b.v. van 1911 tot 1971 een wet ge- had, die de seksuele volwassenheid, het seksuele zelfbeschikkings- recht, voor heteroseksualiteit op 16 jaar bepaald (art. 247 WvS), voor homoseksualiteit pas deed ingaan met 21 jaar (art. 248 bis oud WvS).

Nu de daad veelal aan strafrechtelijke betekenis inboette, werd de dader belangrijker. Want onverminderd bleef de publieke opinie tegen hem gekeerd. Was zij niet eeuwenlang in die richting bein- vloerd? Alleen in een door deze haat bezielde samenleving kon het gebeuren, dat mensen met neiging tot dit soort handelingen als een afzonderlijke groep werden apart gezet: "de homoseksuelen". Nergens ter wereld was dit geschied, niet in China of Japan, niet in Indië of bij de Arabieren, alleen in de Westerse kultuur.

Tegelijkertijd werd in diezelfde kultuur de seksualiteit onderdrukt zoals dit nog nooit ergens anders was gebeurd. Het onvermijdelij- ke gevolg daarvan was, dat in dit Victoriaanse tijdperk de porno- grafie sterker opbloede dan ooit, evenals allerlei uitingen van sek- sueel geweld en perverse uitbuiting. Want onderdrukte seksualite- it wordt altijd ziek, in de maatschappij zowel als in de afzonder- lijke mens.

Seksualiteit werd daardoor een probleemgebied en vroeg om stu- die. Zo ontstond een nieuwe tak van wetenschap: de seksuologie. En met bijzondere ijver wierp die nieuwe wetenschap zich op die eigenaardige groep van lieden, die "het" deden met geslachtsgeno- ten. De geleerden spoorden exemplaren van dit mensensort op daar waar men ze voor het grijpen had: in gevangenschappen en gek- kenhuizen. Na bestudering van deze uitgelezen schare, vrijwel uit- sluitend mannen, beschreven ze hoe "de" homoseksueel er uitzag. Geen wonder, dat het portret weinig aantrekkelijk leek! Woorden als "gedegenereerd", "misdadig", "schandelijk", "weezinwek- kend" en "pervers" doken in haast iedere zin op, om maar goed te doen uitkomen, hoe ver de onderzoeker zich van dit tuig verwij- derd voelde en wat een opoffering het voor hem was geweest zich -in het algemeen belang- met dit walgelijke onderwerp te be-

moeien. De blijkbare tegennatuurlijkheid van het homoseksueel gedrag kon alleen vergoelikt worden door de zekerheid, dat de bedrivers ziek waren.

Het duurde heel lang (want geleerden zijn niet steeds zo snugger als ze er uitzien) eer deze onderzoekers bemerkten, dat niet alle mensen die seksuele handelingen pleegden met partners van hetzelfde geslacht, dit deden omdat ze die het alleraantrekkelijkst vonden. Het gebeurde soms bij gebrek aan beter, als er geen partner van het andere geslacht te krijgen was, bijvoorbeeld op schepen en in gevangenissen. Maak er bleef een groep over die werkelijk aan het eigen geslacht de voorkeur gaf. Hoe meer men deze groep bestudeerde, hoe meer alle eigenschappen op losse schroeven kwamen te staan, die men er vroeger zo stellig aan had toegekend. De mannen waren niet allemaal giechelende en heupwiegende nichten, die elkaar op de eerste blik herkenden. Bovendien bleken er ook vrouwen te zijn -het duurde lang eer de wetenschap dit ontdekte- en dat waren niet allemaal platborstige manwijven. Na heel veel onderzoek en heel veel studie en nadenken kwam tenslotte het verrassend resultaat te voorschijn als het konijn uit de hoed van de goochelaar: het zijn gewone mensen!

Gewone mensen moeten gewoon hun eigen leven naar eigen smaak kunnen inrichten, zolang ze de vrijheid en de rechten van anderen maar respecteren. Dat is een eis van democratie. In een diktatuur is dat anders. Diktaturen zijn dan ook altijd kuis, afkerig van seksuele vrijheid en dus ook afkerig van homoseksualiteit, die nu eenmaal geen middel is om nieuwe onderdanen te fokken. De geestelijk diktatuur van een kerk of een synagoge, de staatkundige diktatuur van Stalin of een Fidel Castro, van een Hitler of een Franco, zij allen verboden en verbieden de homoseksuele omgang. In een democratie zou het anders moeten zijn. Maar het is niet overal anders. Eeuwenlange verdoeming en vervolging hebben als taai ongerief een erfenis van haat, angst en afschuw achtergelaten. Minderheden die van de norm afwijken worden toch al gauw gediscrimineerd, vooral wanneer ze de meerderheid dwingen over die norm te gaan nadenken, want dat is maar een hinderlijke bezigheid. Meer dan ooit geldt dit wanneer het over de seksuele norm gaat, want op dit punt is niemand helemaal zeker van zichzelf. Niemand is iets voor honderd procent. Altijd zijn er tegenstrijdige gevoelens. Hoe vervelend, daaraan herinnerd te worden en die gevoelens te zien bewust gemaakt! Hoe prettig en rustig zou het zijn als mannen enkel met vrouwen sliepen en dan liefst nog niet vaker dan strikt noodzakelijk was om kinderen te krijgen!

Mensen bestraffen voor het feit dat ze hun seksuele bevrediging bewerken op een andere manier dan die, welke door een meerderheid begeerd wordt, viel nog te verdedigen in een tijd waarin men geloofde dat God de vreselijkste rampen ("oorlog, pest, hongersnood en een plaag van dikke, vraatzuchtige veldmuizen") zou zenden over een land dat zulke gruwelijk kwaad binnen zijn grenzen duldde. Behalve de aanhangers van de Morele Herbewapening, die meenden dat onze exportpositie zou lijden onder homoseksuele praktijken (de ramp is vakkundig modern aangepast!), geloofde geen verstandig mens dit alles meer. Seksueel gedrag te bestraffen dat derden geen schade toebrengt is kennelijk onrecht.

Maar de onwelwillende gevoelens, welke men de homofiele medeburger blijft toedragen, hebben gemaakt dat de wetgever zich in een aantal landen niet bijzonder heeft beijverd, het bestaande onrecht uit de strafwetboeken te verwijderen. Politici hebben gewoonlijk weinig belangstelling voor dit soort onderwerpen; wie zich er druk over maakt loopt meer kans kiezers te verliezen dan ze te winnen. En ook waar homoseksualiteit in het algemeen niet meer geldt als iets, waarmee de strafrechter zich moet bemoeien, blijven voorstellingen over jeugdbescherming opgeld doen. De legende, dat een jongen door seksuele omgang met een man zelf blijvend homofiel zou worden, is weliswaar op het eerste gezicht al onzinnig en in de tweede plaats door wetenschappelijk onderzoek weerlegd, maar blijft bij het grote publiek nog altijd doorwerken. Ook dit belemmert de afschaffing van wetsartikelen die voor homoseksuele handelingen een hogere leeftijdsgrens trekken dan voor heteroseksuele.

Lang heeft het geduurd eer de homofiele mannen zichzelf gingen roeren, en nog langer eer de vrouwen dit openlijk deden. Vrouwelijke homofilie is haast altijd volledig doodgezwegen. Over de mannen sprak men wel, maar eeuwenlang alleen om ze tot misdadigers te verklaren. Toen homoseksualiteit eindelijk niet meer overal jachtveld voor de politie en de strafrechter was, stortten de psychiaters zich erop en maakten uit dat het om een ziekte ging. Noch als criminelen, noch als patiënten was het voor de homofielen erg aantrekkelijk om voor het voetlicht te treden. Angst voor het bekend worden van het eigen levensgeheim is de grote belemmering geweest, die hen weerhield georganiseerd steun bij elkaar te zoeken. Er was de meedogenloze vervolging door Hitler en zijn bende, er was een Tweede Wereldoorlog voor nodig om een aantal de moed te geven tot het stichten van eigen bonden. Aanvankelijk vooral om elkaar te helpen, maar langzamerhand ook om naar buiten op te treden, om te protesteren tegen het schandaal van een

discriminerende wetgeving, die honderdduizenden in iedere staat kwetst en schendt in hun intiemste vrijheid.

Minder geslachtofferd door die wetgeving (in Europa stelde alleen Oostenrijk straf op lesbische omgang), hadden vrouwen lange tijd minder belangstelling voor dergelijke organisaties, tot de vrouwenbeweging haar een ander zelfbewustzijn gaf en daarmee ook de wens groeide, aan deze emancipatiestrijd deel te nemen.

De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa (Straatsburg) nam op 1 oktober 1981 twee resoluties aan. In de eerste (no. 756) wordt aan de Wereld Gezondheids Organisatie verzocht, homoseksualiteit uit de internationale klassifikatie van ziekten te schrappen, daar de theorie die homoseksualiteit als geestesstoornis beschouwt wetenschappelijk en medisch slecht gefundeerd is en door onderzoek weerlegd, terwijl zij voor de homoseksuelen een enorme handicap betekent, maatschappelijk, in het beroepsleven en vooral psychologisch; in sommige landen kan zij zelfs als voorwendsel dienen voor onderdrukkende psychiatrische behandeling. Zodra zij, naar de wetten van het land waar zij leven, de daartoe bepaalde leeftijd hebben bereikt, hebben alle mensen recht op seksuele zelfbepaling.

In de tweede resolutie (no. 924) wordt de Ministerraad gevraagd er bij de lidstaten op aan te dringen: strafbepalingen tegen homoseksuele handelingen, met wederzijds goedvinden tussen volwassenen gepleegd, af te schaffen; de leeftijdsgrens voor homoseksuele omgang gelijk te maken aan die voor heteroseksuele omgang; het aanleggen van naamlijsten van homoseksuelen door de politie enz. te verbieden en bestaande registers te vernietigen; discriminatie van homoseksuelen bij aanstelling, salariëring of ontslag, met name door de overheid zelf, uit te bannen; te vragen dat elke opgelegde behandeling of medisch onderzoek, gericht op verandering van de seksuele neiging bij volwassenen, onmiddellijk wordt beëindigd; te verzekeren dat bij het toevertrouwen van kinderen, de regeling van het bezoekrecht of van de onderbrenging bij hun ouders geen beperkingen worden opgelegd enkel op grond van de homoseksuele gerichtheid van één der ouders; bij gevangenisdrektheid en andere ambtelijke autoriteiten aan te dringen op waakzaamheid tegenover het gevaar van verkrachting, aanranding en seksuele misdrijven binnen de gevangenissen.

De Parlementaire Vergadering wilde daarbij niets afdoen aan de plaats en de waarde van het traditionele gezin en aan de aansprakelijkheid van de Staat voor de kindbescherming, maar wees te-

vens op het feit, dat homoseksuelen lijden onder discriminatie en soms zelfs onderdrukking en dat b.v. het aanleggen van politieregisters een overblijfsel is van eeuwenlang gekoesterde vooroordeelen.

Wanneer de wetgevers in de verschillende landen zich iets aantrekken van de aanbevelingen van de Parlementaire Vergadering, dan is er voor hen nog wel het een en ander te doen. Dit mag blijken uit het volgende overzicht, waarbij we ons -zoals gezegd- beperken tot de tien landen van de Europese Gemeenschap plus de kandidaat-lidstaten Portugal en Spanje.

Er zijn slechts vier landen (Frankrijk, Italië, Nederland en Spanje) welke in hun wetgeving homoseksualiteit in het geheel niet noemen en homoseksuele handelingen dus geheel gelijk behandelen als heteroseksuele. Luxemburg steeft naar een wetshervorming in dezelfde richting. Eén land (Denemarken) vermeldt de homoseksuele omgang slechts om bepaalde, op heteroseksuele contacten betrekking hebbende strafrechtsartikelen (verkrachting, dwang, verkeer met onmachtigen of geesteszieken, misbruik van afhankelijkheid, gemeenschap met kind jonger dan 15 jaar, enz.) analoog toepasselijk te verklaren op gelijkgeslachtelijk gedrag. Ook hier dus geen discriminatie. In België heeft een parlementslid een initiatief-ontwerp ingediend om de daar bestaande diskriminatie in de leeftijdsgrens (16 voor heteroseksueel, 18 voor homoseksueel verkeer) af te schaffen.

In alle overige landen alsook in de nog geldende wetgeving van België en Luxemburg, wordt homoseksualiteit gediscrimineerd door het plegen van homoseksuele handelingen aan straffen en/of maatregelen te onderwerpen die niet toepasselijk zijn op onder gelijke omstandigheden gepleegd heteroseksueel gedrag.

Meestal, maar niet steeds, staan de bepalingen tegen homoseksualiteit in het wetboek van strafrecht, wanneer een land zulk een wetboek bezit. Voor de hier behandelde landen zijn de vindplaatsen:

- België: Strafwetboek, art. 372bis
- Bondsrepubliek Duitsland: Strafgesetzbuch, par. 175
- Denemarken: Borgerlig Straffelov, par. 225
- Groot-Brittannië: Sexual Offences Act 1956, section 12-16; Sexual Offences Act 1967, section 1-11
- Griekenland: Strafwetboek, Nomos tès ex aphrodisioon nosoon prosthias, art. 7 en 16
- Ierland: Offences against the Person Act 1861, section 61-62; Cri-

- minimal Law (Amendment) Act 1885, section 11
- Luxemburg: Code Pénal, art. 372bis
- Portugal: Código Pénal, art. 71, no. 4

Er vallen hier drie mogelijkheden te onderscheiden:

- 1. alle homoseksualiteit is strafbaar, ongeacht geslacht en leeftijd van de betrokkenen;**
- 2. alle mannelijke homoseksualiteit is strafbaar;**
- 3. homoseksualiteit is alleen strafbaar, wanneer één van de partners een bepaalde leeftijd nog niet heeft bereikt.**

Tot de eerste groep behoren:

Groot-Brittannië: voor het gebied van Engeland, Schotland, Noord-Ierland en Wales; de strafbaarheid is beperkt tot handelingen, welke niet in beslotenheid plaats vinden (b.v. in een urinoir), of welke in tegenwoordigheid van een of meer andere personen gepleegd worden, of op een Brits koopvaardijship tussen bemanningsleden van Britse koopvaardij schepen of tussen leden van het leger. Vervolging is slechts mogelijk met toestemming van de Director of Public Prosecution.

Portugal: met dien verstande, dat het plegen van een enkele homoseksuele handeling in het geheel niet strafbaar is en de wet zich slechts richt tegen personen die van het plegen van homoseksuele handelingen een gewoonte maken.

Volledigheidshalve zij hier vermeld, dat in verschillende landen homoseksualiteit tot sancties aanleiding geeft, wanneer de betrokkenen militairen zijn of in een ambtelijke verhouding tot elkaar staan. Als voorbeeld kan op de Duitse Bondsrepubliek gewezen worden. Het Wehrstrafgesetz (militair strafwetboek) stelt strafbaar: a. degeen die een ondergeschikte op ontorende wijze bejegt; b. degeen die uitlokt of toelaat, dat een ondergeschikte een andere soldaat op ontorende wijze bejegt; c. degeen die zijn bevoegdheid tot bevelen of zijn rang tegenover een ondergeschikte misbruikt tot het geven van bevelen, het stellen van eisen of het vergen van dingen, welke geen betrekking hebben op de dienst (par. 31 en 32).

De rechtspraak heeft uitgemaakt dat een poging, de ondergeschikte tot homoseksuele omgang te verleiden, onder deze bepalingen valt. Daar homoseksualiteit hier niet uitdrukkelijk genoemd, maar slechts door interpretatie onder deze strafartikelen gebracht wordt welke op zichzelf algemeen en niet-diskriminerend luiden, zullen wij verder hieraan voorbijgaan.

Tot de tweede groep behoren:

Griekenland: waar het Wetboek van Strafrecht in art. 347 mannelijke personen strafbaar stelt, die "tegennatuurlijke handelingen" plegen met personen, feitelijk of ambtshalve van hen afhankelijk, en voorts het plegen van ontucht tegen betaling. Het uitoefenen van homoseksuele prostitutie als beroep is eveneens strafbaar.

Groot-Brittannië: voor het gebied van Schotland, Noord-Ierland en Wales en verder voor zover het betreft homoseksuele omgang tussen bemanningsleden aan boord van koopvaardij schepen, geregistreerd in het Verenigd Koninkrijk.

Ierland: waar de wet op misdrijven tegen de persoon van 1861 en de strafwet van 1885 mannen met levenslange gevangenisstraf bedreigen voor anaal verkeer, met maximaal tien jaar voor homoseksuele aanranding en met maximaal twee jaar voor "ontuchtige handelingen" met elkaar.

Tot de derde groep (landen die verschillende grenzen trekken voor de minimum leeftijd bij heteroseksuele en bij homoseksuele omgang) behoren:

België: waar heteroseksueel verkeer geoorloofd is met 16 jaar, homoseksueel verkeer eerst met 18 jaar, tenzij de partner zelf ook nog onder de 18 jaar is.

De regeling, die eerst in 1965 werd ingevoerd, geldt ook voor vrouwen.

Afschaffing van deze bepaling is op 5 april 1979 aanhangig gemaakt in een initiatiefontwerp van de heer Glinne. Zij zou een gelijktrekken betekenen van het Belgische recht met het Nederlandse.

Bondsrepubliek Duitsland: waar heteroseksueel verkeer geoorloofd is met 14 jaar, homoseksueel verkeer eerst met 18 jaar, tenzij de partner zelf ook nog onder de 18 jaar is (par. 175). De rechter kan evenwel van het opleggen van straf afzien wanneer de dader nog geen 21 jaar is of het gedrag van de jongen dusdanig was, dat het onrecht van de daad gering lijkt.

Op vrouwen en meisjes heeft deze bepaling geen betrekking. De mannelijke dader kan tot vijf jaar gevangenisstraf krijgen. Daders boven de 25 jaar kunnen zich, op grond van de wet van 15 augustus 1969, vrijwillig laten castreren "indien bij de betrokkene een abnormale geslachtsdrift bestaat, welke, gezien zijn persoonlijkheid en zijn tot dusver gevoerde levenswijze, het begaan van wederrechtelijke daden in de zin van par. 175 doet verwachten". Afschaffing van par. 175 is een programmapunt van de liberale partij FDP, werd echter door de socialisten tegengehouden. Ook de

CDU is tegen de afschaffing.

Griekenland: waar heteroseksueel verkeer geoorloofd is met 16 jaar, homoseksueel verkeer met een aan de ouderlijke macht onttrokken jongen eerst met 17 jaar.

Groot-Brittannië: waar heteroseksueel verkeer geoorloofd is met 16 jaar, homoseksueel verkeer eerst met 21 jaar. Anaal verkeer en verkeer met iemand onder de 16 jaar worden extra zwaar bestraft. Is de dader zelf nog geen 21 jaar, dan is de straf lichter.

Luxemburg: waar heteroseksueel verkeer geoorloofd is met 14 jaar, homoseksueel verkeer eerst met 18 jaar. De discriminatie dateert van 1971, toen het parlement, tegen de uitdrukkelijke waarschuwing van de minister van Justitie in, een soortgelijke wetswijziging doorvoerde als België in 1965 tot stand had gebracht. In 1981 is een wetsvoorstel in de Kamer van Afgevaardigden ingediend om de uitzonderingsbepaling weer te schrappen.

Toont het voorgaande overzicht reeds duidelijk de onzekerheid en de willekeur van de wetgever aan bij het behandelen van deze materie, dit beeld wordt nog aanzienlijk versterkt, wanneer we een blik werpen op de strafmaten. Er bestaat een enorme verscheidenheid in de eventueel op te leggen straffen of te nemen maatregelen en feitelijk ook in de werkelijk opgelegde straffen.

België: gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar ten hoogste; geldboete;

Bondsrepubliek Duitsland: vrijheidsstraf tot ten hoogste vijf jaren; geldboete;

Denemarken: geen andere straffen dan voor heteroseksuele handelingen.

Groot-Brittannië (t.w. Schotland, Noord-Ierland en Wales):

voor anaal verkeer (buggery): ten hoogste tien jaar gevangenisstraf bij verkrachting; ten hoogste vijf jaar gevangenisstraf als de dader boven de 21 jaar is en zijn partner 16-21 jaar; ten hoogste twee jaar gevangenisstraf als beiden boven de 21 jaar zijn;

voor andere homoseksuele handelingen: ten hoogste vijf jaar gevangenisstraf als de dader boven de 21 jaar is en zijn partner 16-21 jaar; ten hoogste twee jaar gevangenisstraf als beiden boven de 21 jaar zijn;

voor het bevorderen dat iemand vrijwillig, onder vier ogen, anaal verkeer heeft met een derde: ten hoogste twee jaar gevangenisstraf;

voor het bevorderen dat iemand vrijwillig, onder vier ogen, homoseksuele handelingen pleegt met een derde, niet bestaande in anaal verkeer: als de dader ouder is dan 21 jaar en de geleverde persoon jonger: ten hoogste vijf jaar gevangenisstraf;

voor het werven van cliënten door homoseksuele prostitué, wan-

neer dit geschiedt op openbare plaatsen: ten hoogste zes maanden of ten hoogste twee jaar gevangenisstraf, naar gelang van de procedure;

Ierland: voor anaal verkeer, levenslange gevangenisstraf; voor poging tot anaal verkeer: ten hoogste tien jaar gevangenisstraf;

voor andere homoseksuele handelingen ten hoogste twee jaar gevangenisstraf;

Italië: geen andere straffen dan voor heteroseksuele handelingen;

Luxemburg: gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar; geldboete;

Nederland: geen andere straffen dan voor heteroseksuele handelingen;

Portugal: stellen van borgtocht voor goed gedrag; onderwerping aan toezicht; internering.

De door de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa veroordeelde wettelijke discriminatie van homoseksualiteit is dus slechts in vijf van de twaalf hier genoemde landen (Denemarken, Frankrijk, Italië, Nederland en Spanje) opgeheven.

Het zou dus hoogst wenselijk zijn, wanneer het Europees Parlement een resolutie aannam, waarin wordt uitgesproken dat de in de hierboven vermelde resoluties vastgelegde principes in een voor de lidstaten bindende Richtlijn zouden moeten worden vastgelegd. Een dergelijke Richtlijn is een soort raam-wetgeving, waaraan de wetgeving van de lidstaten dan binnen een bepaalde termijn moet worden aangepast. Gezien de samenstelling van het Europese Parlement kan men zich evenwel op dit ogenblik niet al te veel illusies maken over het welslagen van een poging tot vaststelling van zo'n Richtlijn te geraken. Toch blijft het van het grootste belang, de aandacht van regeringen en parlementsleden op het onrecht van deze discriminatie gericht te houden.

Dr. E. Brongersma

2. HOMOSEXUALITY IN HISTORICAL AND JURIDICAL PERSPECTIVE

"Homosexual" and "homosexuality" are words discovered in the previous century. Apparently the need for such notions was not felt before that time. Naturally this does not mean that the phenomenon of homosexual love was not known. It was a human pleasure, for which the gods in Greek mythology had set the example. Zeus stole the handsome royal son Ganymede, who was to serve him wine, but at the same time was to act as his bedfellow as well. Apollo was devoured with love of Hyacinth and Hereacles as a superb example of virility capable of deflowering twenty girls in one night, had no less than fourteen love relationships with boys.

Homosexual love was synonymous with refined pleasure in the view of Chinese mandarins, a token of heroic courage and knightly virtue with the Japanese samurai. In the Indian world it was part of religious prostitution. Indians thought highly of men who only made love with other men. Natural peoples saw this kind of love as a necessary part of a child's upbringing or included it in the initiating ceremonies during the advent of puberty. Persians and Arabs considered it a minor sin, so innocent that their narrations are full of it and their best-known poets could openly sing its praises.

The Christian Old and New Testaments condemn homosexual love as an atrocious sin. Wherever Christianity gained ground, those guilty of such behaviour were burnt alive, drowned, decapitated or strangled as "sodomites".

But the term "homosexuality" was never used. Depending on one's point of view, homosexuals were considered as people who looked for a particular form of sexual pleasure, who enjoyed refinement or as shameful sinners. The question whether the acts that were committed by some were inherent in their nature - thus setting them apart from others as a group - was never asked.

The French Revolution proclaimed that the government should not use penal law to maintain a particular moral code. Moralism was not the responsibility of the state. Only unlawful damage to fellow-citizens or society as a whole should be penalized. Only gradually did these principles gain ground, but where they did, the situation of those who were committed to homosexual acts was changed substantially. They remained sinners, but ceased to be criminals.

This process has not yet reached completion. As shown in this brochure there are still nations, even within the European Community, which consider any homosexual act an offence, although some countries restrict this view to male homosexuality. Frequently higher age-limits for homosexual than for heterosexual acts are imposed in an attempt at protecting the young. The Netherlands used to have an Act between 1911 and 1971 which recognized sexual maturity, the right to sexual self-determination, at the age of 16 for heterosexuality, but only at 21 for homosexuality (art. 248 bis, superseded version of Dutch Penal Law).

Where the offence was losing importance, the offender became more important. For public opinion remained against him, as it had been influenced this way for centuries on end. People who are inclined to this sort of activity could only be put aside as a separate group of "homosexuals" by a society inspired by hatred. Nowhere in the world had this happened before, not in China or Japan, not with the Indians or the Arabs, only in western civilization.

At the same time this very civilization suppressed sexuality in an unrivaled way. The inevitable consequence of this was that pornography in this Victorian era flourished more than it had ever before, just like all kinds of sexual violence and perverted exploitation. Suppressed sexuality leads to diseases, both in society and in the individual.

This sexuality became a problem which required investigation, resulting in a new branch of science: sexuology. With diligent enthusiasm the new branch of science studied this peculiar group of people who made love with others of the same sex. The researchers found their subjects where they were abundantly present: in prisons and asylums. After extensive studies of this exquisite group, virtually exclusively men, they described what the typical homosexual was like. No wonder the picture looked grim! Words like "degenerated", "criminal", "repulsive" and "perverted" cropped up in practically every sentence, to underline the distance between scientist and vermin and to emphasize what sacrifice it had been to deal with this disgusting problem for the sake of common interest. The apparent unnaturalness of homosexual behaviour could only be accepted by defining people thus inclined as ill.

It took a long time -scientists not always being as keen as they look before these investigators noticed that some of those who were committed to homosexual acts did not do this because they found their partners so very attractive. Homosexuality sometimes served

as a substitute for lack of anything better, if a partner of the other sex was not available, as was the case on board ships or in prisons. But even so there remained a group who really preferred partners of their own sex. The more this group was studied, the more the certainty with which characteristics had been assigned proved untenable. The men were not all gigglish pansies who swing their hips and recognize each other at first glance. Moreover, there appeared to be homosexual women as well -long before science noticed- who were not all flat-breasted dykes. The final conclusion reached on the basis of many studies and a lot of thinking came as an unexpected surprise: they are ordinary people!

Ordinary people should be free to live their own lives in accordance with their personal tastes and preferences as long as they respect the freedom and rights of others. This is one of the claims of democracy. In totalitarian states the principles are different. Totalitarian regimes insist on chastity, are loathe to accept sexual freedom and therefore homosexuality, which is by definition not an appropriate life-style to create new citizens. Totalitarianism, be it mental in the form of church or synagogue, or political as in the case of Stalin, Fidel Castro, Hitler or Franco, forbade and forbids homosexual acts.

In democratic nations things ought to be different. But this is not always the case. For centuries hell and damnation, and prosecution have left a legacy of hatred, anxiety and horror as a persistent inconvenience. Minorities which do not comply with the norms are easily discriminated against, in particular when they force the majority to think about the norms, for this can only be seen as a nuisance. This holds a fortiori when sexual norms are discussed, for nobody feels completely certain in this respect. Nobody is something all the way. There are always conflicting feelings. It is annoying to be reminded of such emotions and to be made aware of them. Would it not be a great deal more easy and tranquil if men only slept with women, preferably not more often than strictly necessary to ensure posterity?

It was defensible to punish people for satisfying their sexual desires in a different way from the majority, at a time when it was believed that God would send horrendous plaques ("war", "black death", "starvation", "voracious mice") to a country which was tolerant of such malicious evil. Except for the supporters of Moral Rearmament, who were convinced that our exports would suffer losses because of homosexuality (the kind of "plaque" has ingeniously been adapted to modern standards), no sensible person

continues this belief. Punishing sexual behaviour which is not detrimental to third parties is an overt injustice.

But in a number of countries the malevolent feelings with respect to homosexual fellow-citizens have resulted in a lax attitude to alter existing wrongs where legislative change is concerned. Politicians are usually not really interested in this kind of subject: if they are, they are more likely to lose votes than to win elections. Also, in countries where homosexuality is generally no longer the concern of criminal law, a protectionist attitude regarding the young is often prevalent. Even if it is a myth that a young boy would be converted to homosexuality by sexual contacts with a man -non-sense at first sight and proved false by scientific research- public opinion still feels strongly this way. This is an impediment to the abolition of acts which determine that homosexual contacts are permitted later in life than heterosexual ones.

Much time has elapsed before homosexual men themselves made any moves, and even more time before women did so openly. Female homosexuality has hardly ever been discussed.

For centuries, however, male homosexuality was discussed, but only to proclaim it as a criminal offence. When finally homosexuality ceased to be the concern of the police and of criminal law, psychiatrists developed an interest in it and decided that it was a disease.

Neither as criminals, nor as patients was it very attractive for homosexuals to appear in the limelight. Fear of revelation of their life-secret made them reluctant to organize support amongst themselves. It took a second World War, the merciless prosecution by Hitler and his gang, to stimulate some of them to founding their own leagues. Initially particularly to help each other, but gradually also to speak out to the outside world, to protest against the scandalous discrimination in legislation, which is an offence against hundreds of thousands of people in every state and which hurts them in their most intimate feelings.

Less victimized by legislation, women were not so very interested in such organizations (in Europe only Austria penalized female homosexuality), until women's lib gave them a new sense of awareness so that the urge to partake in the struggle for emancipation was felt more strongly.

The Parliamentary Assembly of the Council of Europe (Strassburg) accepted two resolutions on 1 October 1981. In the first (no.

756) the World Health Organization is requested to delete homosexuality from the international classification of diseases, since the theory which looks upon homosexuality as a mental disease is scientifically and medically ill-founded and has been falsified by research, while this theory handicaps homosexuals tremendously in their everyday lives, in their careers and also from a psychological point of view; in some countries this theory can even function as a pretence of repressive psychiatric treatment. All people who reach a certain age, destined by the laws of their countries, should be given the right to sexual self-determination.

In the second resolution (no. 924) the council of Ministers is requested to urge the members of the Council of Europe to abolish punishment regarding homosexual acts that are committed between adults with mutual consent; to impose the same age-limit for homosexual acts as for heterosexual acts; to forbid police registration of homosexuals and to destroy existing files; to ban discrimination of homosexuals in application procedures for employment, in pay or in dismissal, notably on the part of the government itself; to request that any treatment or medical investigation which aims altering the sexual inclination of adults be stopped immediately; to ensure that in the case of assigning children to their parents, or with respect to the right to visit the children, there should be no limitations imposed solely on the basis of the homosexual inclinations of one of the parents; to urge the managing boards of prisons and other public authorities to keep an open eye for the dangers of rape, molestation and sexual crimes within the confines of prisons.

It was by no means the intention of the Parliamentary Assembly to depreciate the place and value of traditional family-life or the State's liability for the protection of children. However, the Assembly pointed out that homosexuals are suffering from discrimination, and sometimes even oppression, and that e.g. police-registration is an outlived remnant of prejudices that have been cherished for centuries.

Quite some work remains to be done if the legislators in the various countries take the recommendations of the Parliamentary Assembly seriously to heart. This appears from the following survey, which we will restrict to the ten members of the European Community and the prospective members Portugal and Spain.

There are only four nations (France, Italy, The Netherlands and Spain) where homosexuality is not mentioned at all in legislation,

so that homosexuality is treated the same way as heterosexuality. Luxemburg strives for legislative change along these lines. One nation (Denmark) only mentions homosexuality by stating that certain offences concerning heterosexuality are punishable in case of homosexuality by analogy (rape, force, intercourse with unconscious or mentally handicapped people, abuse of dependency, intercourse with a child under 15, etc.). Therefore we do not find discrimination here. In Belgium a member of Parliament proposed a bill to abolish the discrimination in age-limits in his country (now 18 for homosexual acts, 16 for the heterosexual acts).

In the remaining countries, and also in the existing legislation of Belgium and Luxemburg, homosexuality is being discriminated against by penalizing homosexual acts or by taking measures, which are not applicable to heterosexual acts in identical circumstances.

Mostly, but not always, provisions against homosexuality are included in the country's Penal Law, if existent. For the countries mentioned above, the reader is referred to:

Belgium: Strafwetboek, art. 372bis

Denmark: Borgerlig Straffelov, par. 225

German Federal Republic: Strafgesetzbuch, par.175

Great-Britain: Sexual Offences Act 1956, section 12-16; Sexual Offences Act 1967, section 1-11

Greece: Nomos tès ex aphrodisioon nosoon prosthias, art. 7 and 16

Ireland: Offences against the Person Act 1861, section 61-62; Criminal Law (Amendment) Act 1885, section 11

Luxemburg: Code Pénal, art. 372bis

Portugal: Código Penal, art. 71, no.4

We can distinguish three possibilities:

- 1. all forms of homosexuality are punishable, irrespective of sex and age of the people concerned;**
- 2. all forms of male homosexuality are punishable;**
- 3. homosexuality is only punishable if one of the partners has not yet reached a specified age.**

The first group is constituted by:

Great Britain, regarding England, Scotland and Northern-Ireland and Wales: penalization is restricted to acts which do not take place in private (e.g. in public lavatories), or which are committed in the presence of one or more other persons, or on board British trading-vessels between members of the crew of British trading-vessels or between members of the army. Prosecution is only possible after

special permission of the Director of Public Prosecution.

Portugal in the sense that committing homosexuals acts is not punishable at all but for people who make it a habit to commit such acts. For the sake of completeness it ought to be mentioned that several countries impose sanctions on homosexuality if the people concerned are soldiers or officials. In the German Federal Republic e.g., the "Wehrstrafgesetz" (military penal law) penalizes: a. the person who treats a subordinate dishonourably; b. the person who invites or allows a subordinate to treat another soldier dishonourably; c. the person who abuses his capacity or his rank to give orders to a subordinate, to require or demand things that do not relate to the Service (par. 31 and 32). Jurisdiction has stipulated that an attempt at homosexual seduction is covered by this provision. Since homosexuality is not explicitly mentioned here, but is only covered here through interpretation, we shall not go into this provision, since in itself it is non-discriminatory.

The second group is constituted by:

Greece, whose Penal Law in art. 347 penalizes persons of the male sex for committing "counternatural acts" with people who are dependent on them either factually or on the basis of their position. Furthermore fornication against payment is penalized, and so is gay prostitution as a profession.

Great Britain, regarding England, Scotland, Northern-Ireland and Wales and also regarding homosexual acts between the crew of trade-vessels that are registered in the United Kingdom.

Ireland, where the Offences against the Person Act 1861 and the Criminal Law (Amendment) Act 1885 threaten men with imprisonment for life in case of anal intercourse, with imprisonment for a period of maximum ten years for homosexual molestation and of maximum two years for "lascivious acts" with each other.

The third group is constituted by:

Belgium, where heterosexual acts are permissible as from the age of 16, homosexual acts only as from 18, unless the partner is also under 18. This regulation, enacted in 1965, also pertains women. Its abolition was proposed in a bill by Mr. Glinne on 5 April 1979. This would mean equalization of Belgian and Dutch Law.

Federal Republic of Germany, where heterosexual acts are permissible as from 14, homosexual acts only as from 18, unless the partner is also under 18 (par. 175). It is the prerogative of judges not to impose punishment if the offender is under 21 or if the behaviour of the boy was such that the injustice of the deed appears to be slight. The regulation does not apply to women and girls. Male offenders may be sentenced to five years imprisonment. Offenders

over 25 can apply for voluntary castration on the basis of an Act of 15 August 1969 "if the person in question possesses an abnormal sex urge, which gives reason to believe that unlawful acts as outlined in par. 175 may be committed in view of his personality or lifestyle so far". Abolition of par. 175 is an objective in the party political programme of the liberal FDP party, but was prevented by the socialists. The Christian democrats (CDU) are also opposed to abolition.

Greece, where heterosexual acts are permissible as from 16, homosexual acts with a boy who is no longer bound to parental authority as from 17.

Great Britain, where heterosexual acts are permissible as from 16, homosexual acts only as from 21. Anal intercourse and intercourse with minors under 16 results in severe sentences. Punishment is less severe if the offender is still under 21.

Luxembourg, where heterosexual acts are permissible as from 14, homosexual acts only as from 18. Discrimination dates back to 1971, when Parliament enacted a bill similar to the one enacted in Belgium in 1965, despite express warning of the minister of Justice. In 1981 a bill was proposed in the Chamber of Representatives to abolish this regulation again.

The above survey clearly shows the uncertainty and arbitrariness of legislation in dealing with these issues, but the picture becomes even more confused if we consider the punitive measures. There is substantial variation in possible sentences and measures, and in fact also in actual verdicts.

Belgium: imprisonment ranging from six months to three years; fines.

German Federal Republic: detention for a period of maximally five years; fines.

Denmark: no other penalties than for heterosexual acts.

Great Britain: for anal intercourse (buggery) in England and Wales maximum ten years of imprisonment in case of rape; maximum five years of imprisonment if the offender is over 21 and the partner between 16 and 21; maximum two years of imprisonment if both are over 21. For other homosexual acts: maximum five years of imprisonment if the offender is over 21 and the partner between 16 and 21; maximum two years of imprisonment if both are over 21; for encouraging someone to have anal intercourse with a third party, on a voluntary basis in private: in England and Wales: maximum two years of imprisonment; for encouraging someone to commit homosexual acts with a third party on a voluntary basis in private, not consisting in anal intercourse: if the offender is over 21 and the person supplied is younger: maximum five years of im-

prisonment; for soliciting of homosexual prostitutes in public places: depending on the procedure, imprisonment for a maximum period of six months or two years.

Ireland: for anal intercourse, imprisonment for life; for attempted anal intercourse: imprisonment for maximum ten years; for other homosexual acts: imprisonment for maximum two years.

Italy: no other penalties than for heterosexual acts.

Luxemburg: imprisonment for a period ranging between six months and three years; fines.

The Netherlands: no other penalties than for heterosexual acts.

Portugal: giving bail for proper conduct; subjection to superintendence; internment in case of homosexual prostitution also: internment in a national labour colony; fines.

Even if the Parliamentary Assembly of the Council of Europe has condemned discrimination of homosexuality in legislation, only five of the twelve countries mentioned (France, Denmark, Italy, The Netherlands and Spain) do not have discriminatory provision. It would therefore be most desirable if the European Parliament were to accept a resolution which would oblige the members to accept the principles of the resolutions mentioned above in determining their lines of action. Such an obligatory line of action is a kind of legislative framework, to which legislation of the EC-members should be adapted within a specified period of time. In view of the composition of the European Parliament an attempt at framing such a guideline is not very likely to succeed at short notice. Nevertheless it remains a matter of serious concern to draw the attention of governments and members of parliament to the injustice of these forms of discrimination.

Dr. E. Brongersma

3. HOMOSEKSUALITEIT IN SOCIOLOGISCH PERSPEKTIEF.

Hoe ontstaat wettelijke discriminatie van homoseksuelen en wat kan daaraan gedaan worden? Om deze vraag te kunnen beantwoorden is het noodzakelijk iets over de historische en politieke achtergronden te vertellen van het verschijnsel homoseksualiteit. Als een maatschappij seksualiteit koppelt aan voortplanting, huwelijk en man-vrouw-rollenpatronen, dan hoeft men geen positieve houding te verwachten ten opzichte van seksualiteit tussen mannen onderling en tussen vrouwen onderling. Datzelfde geldt voor staten die één bepaalde ethische opvatting aan andersdenkenden willen opleggen. Landen die vrouwen discrimineren doen dat meestal ook met homoseksuelen, omdat homoseksuele vrouwen zich onafhankelijk van mannen willen ontplooiën en omdat homoseksuele mannen in dergelijke landen niet als "echte" mannen worden beschouwd. Vaak zijn homoseksuelen als zondebokken misbruikt, terechtgesteld op brandstapels, omgebracht in concentratiekampen, als rechteloze paria's vervolgd, gevangen gezet, ontslagen, in psychiatrische inrichtingen ondergebracht, enz. Hoe kon dat alles gebeuren zonder dat homoseksuele mannen en vrouwen daartegen in opstand kwamen?

Van alle minderheden vormen homoseksuelen een bijzondere door hun onzichtbaarheid. Afgezien van een kleine groep homo's die aan het vooroordeel beantwoorden, kan men aan de meeste homo's niet zien dat zij homoseksueel zijn. Diegenen die zich volgens het vooroordeel gedragen bevestigen daardoor dat vooroordeel, diegenen die zich niet volgens dat vooroordeel gedragen worden niet opgemerkt en doorbreken dus het vooroordeel niet. Deze vicieuze cirkel is te doorbreken door openlijk voor de eigen homoseksualiteit uit te komen.

Behalve de betrekkelijke onzichtbaarheid van homoseksuelen is er nog een ander verschil met andere minderheden. Mensen die deel uitmaken van ethnische, godsdienstige of kulturele minderheden, worden meestal opgevoed door ouders die net zo zijn als zij, waardoor zij van kindsbeen af gewend zijn aan hun eigen ethnische, godsdienstige of kulturele identiteit. Homoseksuele jongens en meisjes daarentegen groeien meestal op in een heteroseksuele omgeving, waarin homoseksuele identifikatiemogelijkheden ontbreken. Zij moeten als het ware allemaal individueel, telkens weer opnieuw, het wiel uitvinden. Zolang homoseksuele subkulturen ontbraken, leefden homo's daardoor allemaal in een groot isolement zonder een maatschappelijke beweging voor gelijkberechti-

ging te kunnen beginnen.

Door de loskoppeling van seksualiteit van voortplanting, huwelijk en man-vrouw-rolpatronen, door een grotere ethische pluriformiteit in onze wetgeving, door de vrouwenbeweging en door de versterking van de mensenrechten, ontstond een maatschappelijk klimaat waarin homoseksuelen hun isolement konden doorbreken. Daardoor ontwikkelden zich homobewegingen in vrijwel alle Europese landen, waarvan die in Nederland de oudste en langstdurende is (vanaf 1911, zie mijn boek "Homoseksualiteit in Nederland", Amsterdam 1982). Uitgangspunt van de homobeweging is het menselijke zelfbeschikkingsrecht, en zij is daardoor de bondgenoot van vrouwen-, mensenrechten- en verwante bewegingen. De kracht van de homobeweging ligt niet in haar isolement, maar in haar solidariteit met andere bewegingen die zich verzetten tegen een staat die wil zedemeesteren en die zich wil inzetten voor een wetgeving die iedere vorm van discriminatie wenst tegen te gaan.

De toegenomen zichtbaarheid van homoseksuelen heeft voor- en nadelen. Een zeer belangrijk voordeel is dat door openlijk voor de eigen homoseksualiteit uit te komen, aan anderen identifikatiemogelijkheden geboden worden waardoor het isolement van velen doorbroken kan worden. Bovendien wordt daardoor duidelijk hoezeer maatschappelijke vooroordelen in strijd met de feiten zijn. Homoseksuele mannen en vrouwen komen in alle sociale gedingen voor, ook daar waar zij soms chantabel geacht worden. De paradox is echter dat de chanteerbaarheid niet eigen is aan de homoseksualiteit als zodanig, maar meer een gevolg is van de (bij voorbaat tot mislukken gedoemde) poging om homo's te weren. Wie zijn of haar homoseksualiteit tracht te verbergen maakt zich daardoor kwetsbaarder en verzwakt het streven naar gelijkberechtiging.

Nadeel van de openlijke homoseksualiteit kan zijn dat dat in discriminerende samenlevingen agressie kan oproepen van tegenstanders. Agressie tegen homoseksuelen is vaak een uiting van verdrongen eigen gevoelens. Zulke mensen reageren hun eigen verdrukte homoseksualiteit af door emotionele afkeer te uiten ten opzichte van mensen die openlijk hun homoseksualiteit laten blijken. Vaak blijkt er bovendien grote onwetendheid te bestaan, waardoor openlijke homoseksualiteit onzekerheid kan oproepen. Dit zijn echter geen redenen om van homo's te eisen dat zij ondergronds blijven leven. Homoseksualiteit is immers niet het probleem, maar de maatschappelijk onderdrukking ervan. Toen linkshandigheid werd tegengegaan leken linkshandigen neuroti-

scher en meer last te hebben van leerstoornissen en werd dat aangegrepen om de linkshandigheid nog sterker te bestrijden. Pas toen kinderen vrij werden gelaten zich links- of rechtshandig te ontwikkelen bleek dat niet de linkshandigheid als zodanig, maar de afgedwongen rechtshandigheid het probleem was. Zo blijkt dat in landen waar de afgedwongen heteroseksualiteit het sterkst is afgenomen, homoseksuelen zich veel probleemlozer en vanzelfsprekender kunnen ontplooiën.

De homobeweging staat in ieder land voor de vraag of zij moet kiezen voor assimilatie, segregatie of integratie. Uit de vergelijking tussen de verscheidene Europese landen blijkt, dat assimilatie en segregatie minder succes hebben dan integratie. Het grote nadeel van assimilatie is dat de meeste homo's onzichtbaar blijven en de homoseksuele identiteit alleen maar in het nieuws komt als er negatieve incidenten zijn waardoor vooroordelen bevestigd worden. Het grote nadeel van segregatie is dat de homoseksuele minderheid geen enkele politieke macht kan ontwikkelen, omdat de 5 tot 10% van de bevolking die homoseksueel is geen bondgenoten heeft. Daarom is integratie het meest doeltreffend: het ontwikkelen van homoseksuele identiteiten en subculturen op voet van gelijkheid met andere bevolkingsgroepen en in nauwe samenwerking met verwante bewegingen.

Europese samenwerking kan ertoe leiden dat homogroepen en politieke partijen leren van elkaars ervaringen, positieve en negatieve. Hoewel er verschillen bestaan in sociale, historische, godsdienstige en economische omstandigheden, zijn er toch ook veel gemeenschappelijkheden tussen de Europese Landen. De homobeweging bevindt zich op het kruispunt van minderheden-beleid, vrouwenbeweging, seksuele hervorming en versterking van universele mensenrechten. Haar streven draagt bij aan versteviging van pluriforme en tolerante democratieën en is daarom niet alleen in het belang van de homo's zelf, maar van iedereen die streeft naar vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Rob Tielman

3. HOMOSEXUALITY IN SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE

How does lawful discrimination against homosexuals come into being and what can be done about it? In order to answer this question it is necessary to elaborate on the historical and political backgrounds of the homosexual phenomenon. When any society couples sexuality to procreation, marriage and man-woman/male-female role patterns, then it is wishful thinking to expect any positive attitude with respect to sexual activity on a male-male and female-female basis. The same applies to governments wishing to apply one particular ethical opinion to people who follow a different line of thought. Countries discriminating against women generally apply this discrimination to homosexuals, since homosexual women favour a development independent of men and secondly since homosexual men in the aforementioned countries are not regarded as "real" men. Often homosexuals are abused as scapegoats, burned at the stake, interned in concentration camps, persecuted as parias without any legal rights, imprisoned, dismissed, committed to psychiatric institutions, etc. How could this all have taken place without some sort of uprising by homosexual men and women?

Of all minority groups, homosexuals form a special one because of their obscurity. Apart from the small group of homosexuals who answer to the prejudices, one cannot readily identify homosexuals as such. Those who conduct themselves according to the common prejudices and pre-conceived ideas, so-doing confirm these prejudices. Those who do not, are not noticed and therefore do not disprove the prejudices. This vicious circle can be broken by openly coming out for one's own homosexuality.

There is one other difference between homosexuals and other minorities, apart from the relative obscurity of homosexuals. People forming part of ethnical, religious or cultural minority groups are mostly reared by parents who are in exactly the same position (as they are) and whereby they are as children already aware of their own ethnic, religious or cultural identity. Homosexual boys and girls on the other hand, usually grow up in a heterosexual environment which lacks the element of homosexual identification possibilities. They have to, in a sense, often individually, re-discover the wheel. As long as homosexual sub-cultures do not exist, homosexuals all live in great isolation without being able to start a movement for social equality.

Through the dissolvment of the exclusive ties between sexuality and procreation, marriage, male-female rolepatterns, through a

greater ethnical plurality in our legal system, through the womens movement and the strengthening of human rights a social climate is created in which homosexuals can terminate their isolation. Because of this, homosexual movements originated in almost all European countries of which the one in The Netherlands is the oldest and has been in existence for the longest period (from 1911, ref. to my book "Homoseksualiteit in Nederland" - "Homosexuality in The Netherlands", Amsterdam 1982). The basic point of view of the homosexual movement is the human right to self-expression and it is therefore the ally of women's- human rights and related movements. The strength of the homosexual movement lies not in its isolation, but in its solidarity with other movements opposed to a state presenting itself as moral guardian, and which strives for a law opposed to all forms of discrimination.

The increased exposure or visibility of homosexuals has advantages and disadvantages. One very important advantage of 'coming out' and 'up' for one's homosexuality is that identification possibilities are made possible whereby the isolation of many can be broken. Besides, it reveals the extent to which social prejudice is in conflict with the facts. Homosexual men and women are encountered in all social stratas, even where they are sometimes regarded as vulnerable for exploitation. Paradoxically, this vulnerability is not inherent to homosexuality as such, but is more the result of the (prematurely condemned to failure) attempts to recruit homosexuals. Those who attempt to conceal their homosexuality render themselves vulnerable and undermine the struggle for equality.

A disadvantage of open homosexuality could be that aggressive behaviour from opponents in a discriminatory society could be aroused. Aggression towards homosexuals is often an expression of repressed feelings. Such people vent their own suppressed homosexuality by expressing emotional repulsion towards people who openly express their homosexuality. Often it appears that extensive ignorance exists whereby open homosexuality can evoke feelings of uncertainty. There is, however, no reason to demand of homosexuals that they should remain "underground". After all, the problem does not lie with homosexuality, but with the social suppression thereof. When the anti-left-handedness campaign was initiated, left-handed people appeared to be more neurotic and to experience more difficulty with the learning process. This was then used to oppose left-handedness more vigorously. Only when children were left free to develop either left- or right-handedness, it appeared that the enforced right-handedness was the problem and

not left-handedness as such. So it appears too that in countries where the enforced heterosexuality has diminished the most, homosexuals can develop themselves more naturally and with fewer problems.

In every country, the homosexual movement is faced with the question of whether it should choose for assimilation, segregation or integration. From the comparison between the various European countries it appears that assimilation and segregation are not as successful as integration. The great disadvantage of assimilation is that most homosexuals remain unseen and that the homosexual identity only comes to the fore when negative incidents occur in which prejudices are confirmed. The disadvantage of segregation is that homosexual minorities cannot develop any political power because the 5 to 10% of the population which is homosexual has no allies. It is for these reasons that integration is the most effective: the development of homosexual identities and sub-cultures on equal footing with other population groups and in close co-operation with related movements.

Trough European co-operation, homosexual groups and political parties can learn from one another's experiences - both negative and positive. Despite the existing differences in social, historical, religious and economic circumstances, European countries also have much in common. The homosexual movement finds itself at the crossroads of minority policy, women's movement, sexual reformation and strengthening of universal human rights. Its struggle contributes towards the strengthening of plural and tolerant democracies and is therefore not only in the interest of homosexuals themselves, but everyone who strives towards freedom, equality and solidarity.

Rob Tielman.

**4. WETSTEKSTEN M.B.T. HOMOSEXUALITEIT IN DE LAN-
DEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
TEXTS OF THE LEGISLATION APPLICABLE TOT HOMOSE-
XUALS IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN COMMUNI-
TY**

1. BELGIË/BELGIUM

Strafwetboek

Hoofdstuk V:

Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting

Art. 372. Elke aanranding van de eerbaarheid, zonder geweld of bedreiging gepleegd op de persoon of met behulp van de persoon van een kind van het mannelijke of vrouwelijke geslacht beneden de volle leeftijd van zestien jaar, wordt gestraft met opsluiting. De aanranding van de eerbaarheid, zonder geweld of bedreiging door een bloedverwant in de opgaande lijn gepleegd op de persoon of met behulp van de persoon van een minderjarige, zelfs indien deze de volle leeftijd van zestien jaar heeft bereikt, maar niet ontvoogd is door het huwelijk, wordt gestraft met dwangarbeid van tien tot vijftien jaar.

Aldus vervangen bij art. 48 W. 15 mei 1912 (Staatsbl., 27-29 mei 1912).

Zie art. 374, 377, 378 S.W.

De leeftijd van het slachtoffer is hier een bestanddeel van het misdrijf, en geen verzwarende omstandigheid (Cass., 15 jan. 1923, Pas., I, 155).

Art. 372 bis. Onverminderd de toepassing van artikel 372, wordt elke aanranding van de eerbaarheid, zonder geweld of bedreiging gepleegd door een persoon die de volle leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, op de persoon of met de hulp van de persoon van een minderjarige van hetzelfde geslacht beneden de volle leeftijd van achttien jaar, gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig frank tot duizend frank.

Ingevoegd bij art. 87 W. 8 april 1965 (Staatsbl., 15 april 1965).

Zie art. 374, 377, 378 S.W.

2. DENEMARKEN/DENMARK

Borgerlig Straffelov

Par. 216: Degene die een ander persoon door middel van geweld of dreiging met geweld dwingt tot geslachtelijke omgang, wordt wegens verkrachting veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal zes jaar.....

Par. 217: Degene die een ander persoon op een andere onwettige wijze dan door geweld of dreiging met geweld, vergelijk par. 260, tot geslachtelijke omgang dwingt, wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal vier jaar.

Par. 218: Degene die gebruik maakt van een persoons geestesziekte of zwakzinnigheid om geslachtelijke omgang met deze persoon te hebben, zonder dat er sprake is van een huwelijk met voornoemd persoon, wordt bestraft met een gevangenisstraf van maximaal vier jaar.....

Par. 219: Diegene die verbonden is aan of toezicht uitoefent in een gevangenis, kinder- of jeugdtehuis, ziekenhuis voor geestesgestoorden, zwakzinnigeninstituut of soortgelijk instituut, en die gemeenschap met iemand heeft die in één van deze instituten is opgenomen, wordt een gevangenisstraf opgelegd van maximaal vier jaar.

Par. 220: Degene die door vergaand misbruik van een persoons arbeids- of economische afhankelijkheid, die persoon tot gemeenschap buiten het huwelijk dwingt, wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal één jaar, en indien het slachtoffer minderjarig is, tot een gevangenisstraf van maximaal drie jaar.

Par. 221: Een gevangenisstraf van maximaal zes jaar wordt opgelegd aan diegene, die onder valse voorwendsels gemeenschap heeft met een persoon die ten onrechte meent door de echt te zijn verbonden met eerstgenoemde, of die de dader voor een andere persoon aanziet.

Par. 222: Degene die gemeenschap heeft met een kind jonger dan 15 jaar, wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal zes jaar.

2) Is het kind jonger dan 12 jaar, of heeft de dader het kind gedwongen tot gemeenschap met geweld of met dreiging met geweld, dan kan de straf oplopen tot maximaal tien jaar.

Par. 223: Diegene die gemeenschap heeft met een persoon beneden de 18 jaar, die een geadopteerd kind, stiefkind of pleegkind is van de schuldige, of ter onderricht of opvoeding is toevertrouwd aan de schuldige, wordt een gevangenisstraf opgelegd van maximaal vier jaar.

2) Dezelfde straf wordt opgelegd aan diegene die door vergaand misbruik van een op leeftijd of ervaring berustend overwicht, een persoon beneden de 18 jaar tot gemeenschap verleidt.

Par. 224: De bepalingen in de paragrafen 216-223 zijn ook van toepassing wanneer er sprake is van andere geslachtelijke omgang dan gemeenschap.

Par. 225: De bepalingen in de paragrafen 216-220 en 222-223 zijn ook van toepassing ingeval van geslachtelijke omgang met een persoon van hetzelfde geslacht.

Par. 236: art. 1 luidt als volgt:

Wanneer een persoon wordt veroordeeld tot een straf volgens par. 216, 217, 218 art.1, 222 of 223 art.2, of volgens par. 224, 225 of 226, volgens één van de voornoemde bepalingen, of volgens par. 232, dan kan naast het vonnis nog bepaald worden dat het de veroordeelde verboden is zich op te houden in openbare parken, bij scholen of speelplaatsen, bij internaten, of zwakzinnigeninrichtingen, in nader bepaalde bossen en bij nader bepaalde zwembaden of stranden.

3. DÜITSLAND/GERMANY

Strafgesetzbuch

Besonder Teil

Straftaten gegen die sexuelle Selbstbestimmung §174a-176

Strafbare feiten tegen de seksuele zelfbeschikking.

Par. 175. Homoseksuele handelingen

1. Een man, boven de 18 jaar, die seksuele handelingen verricht met een man onder de 18 jaar of deze door een man onder de 18 jaar bij zich laat uitvoeren, wordt met een vrijheidsstraf tot vijf jaar of een geldboete gestraft.

2. De rechtbank kan van bestraffing volgens dit voorschrift afzien, indien:

1. de dader ten tijde van de daad nog geen 21 jaar oud was of;

2. rekening houdend met het gedrag van degene, tegen wie zich de daad richtte, het onrecht van de daad gering was.

4. GROOT-BRITANNIË/GREAT-BRITAIN

The Sexual Offences Act 1967

1. WETSWIJZIGING M.B.T. HOMOSEKSUELE HANDELINGEN IN BESLOTEN KRING

1. Ondanks statutaire of gewoonterechtsbepalingen, maar onderworpen aan de bepalingen die in de eerst volgende paragraaf volgen, wordt een homoseksuele handeling niet als en een overtreding aangemerkt, vooropgesteld dat de betrokken personen hun toestemming hebben verleend en de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt.

2. Elke handeling die onder andere omstandigheden zou worden aangemerkt als een handeling die in deze wet wordt beschreven als zijnde een privé-handeling, wordt niet als zodanig aangemerkt als:
a. meer dan twee personen deelnemen of aanwezig zijn of;
b. als hij wordt uitgevoerd in een voor het publiek toegankelijk toilet, tegen betaling of op andere wijze.

3. Een man die sterk verminderd toerekeningsvatbaar is, binnen de betekenis van de Mental Health Act van 1959, kan volgens de wet geen toestemming geven, zodat volgens subsectie 1 van deze paragraaf een homoseksuele handeling geen strafbaar feit zou zijn.

4. n.v.t.

5. Subsectie 1 van deze paragraaf voorkomt niet dat een homoseksuele handeling als een overtreding wordt aangemerkt, als hij strijdig is met enige bepaling in de Leger-Wet van 1955, de Lucht-machtwet van 1955, of de Zeemachtwet van 1957.

6. Bij deze wordt vastgelegd dat zodra tijdens een rechtszitting de beschuldiging wordt geuit dat een homoseksuele handeling een overtreding zou zijn, de aanklager verplicht is om aan te tonen dat deze handeling niet in besloten kring heeft plaats gevonden, of niet zonder toestemming van beide partijen, of dat één van beide partijen nog niet de leeftijd van 21 jaar had bereikt.

7. Met het oog op deze paragraaf wordt een man behandeld als zijnde één die een homoseksuele handeling uitvoert, indien, en al-

leen indien, hij sodomie bedrijft met een andere man of indien hij onzedelijke handelingen bedrijft met een andere man, of toestemming geeft tot een dergelijke handeling.

2. HOMOSEKSUELE HANDELINGEN OP KOOPVAARDIJSCHEPEN

1. Het blijft overminderd:

-a. een overtreding volgens paragraaf 12 van de Wet van 1956 en het gewoonterecht, als een man sodomie bedrijft met een andere man onder omstandigheden die volgens de bepalingen van paragraaf 1 van deze wet geen overtreding zou zijn (behalve deze paragraaf), en;

-b. een overtreding volgens paragraaf 13 van die wet als een man onzedelijke handelingen bedrijft met een andere man, of toestemt tot het plegen van dergelijke handelingen door een andere man, in omstandigheden als hierboven beschreven, vooropgesteld dat de handeling waarvan de betrokken persoon wordt beschuldigd, gepleegd is op een Engels koopvaardij-schip, waar het zich ook moge bevinden, en door een man die een lid is van de bemanning van dat schip, met een andere man die een lid is van de bemanning van dat of enig ander Engels koopvaardij-schip.

2. Paragraaf II van de Criminal Justice Act van 1925 is van toepassing op een handeling die een overtreding is krachtens deze paragraaf als ware het een overtreding wanneer hij op het vasteland was begaan.

3. In deze paragraaf is de term "lid van de bemanning" met betrekking tot een schip, ook van toepassing op de gezagvoerder van het schip en elke leerling die op dat schip dienst doet; slaat de term "Engels koopvaardij-schip" op een schip dat in het Verenigd Koninkrijk geregistreerd is, en doorgaans wordt gebruikt, of op het moment van de handeling in gebruik is voor het tegen betaling vervoeren van passagiers of goederen.

3. HERZIENE STRAFFEN VOOR HOMOSEKSUELE HANDELINGEN

1. De maximum straf die kan worden opgelegd bij een veroordeling wegens sodomie met een andere man van of ouder dan 16 jaar, zal in plaats van een levenslange gevangenisstraf, als omschreven in paragraaf 3 van Bijlage 2 van de wet van 1956, zijn:

-a. een gevangenisstraf voor de duur van tien jaar, behalve in het

geval dat de andere man toestemming verleende;
-b. in het bovenvermelde uitzonderingsgeval een gevangenisstraf voor de duur van vijf jaar als de beklaagde 21 jaar of ouder is en de andere man jonger dan 21 jaar, maar in alle andere gevallen twee jaar;
en de maximumstraf in die paragraaf omschreven voor een poging tot sodomie met een andere man (tien jaar) is niet meer van toepassing wanneer die andere man 16 jaar of ouder is.

2. De maximum straf waartoe een man van 21 jaar of ouder kan worden veroordeeld na een bewezen aanklacht grove onzedelijke handelingen te hebben gepleegd met een andere man jonger dan 21 jaar of medeplichtig te zijn geweest aan een poging, of gepoogd hebbende een man jonger dan 21 jaar opdracht te geven tot een dergelijke daad met een andere man, is niet meer een gevangenisstraf van twee jaar, zoals beschreven in paragraaf 16 van bovenvermelde Bijlage 2, maar een gevangenisstraf van vijf jaar.

3. Verwijzingen in deze paragraaf naar de leeftijd van een betrokken persoon, m.b.t. een gepleegde overtreding, zijn verwijzingen naar zijn leeftijd ten tijde van het begaan van de overtreding.

4. n.v.t.

4. HET AANZETTEN VAN ANDEREN TOT HET PLEGEN VAN HOMOSEKSUELE HANDELINGEN

1. Een man die een andere man aanzet om met een derde man sodomie te bedrijven, welke laatste handeling volgens sectie 1 van deze Wet geen overtreding is, kan bij bewezen aanklacht worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van ten hoogste 2 jaar.

2. De Wet van 1952 zal van toepassing zijn alsof overtredingen vermeld in voorgaande subsectie deel uit maakten van die overtredingen vermeld in de paragrafen 1 tot 18 van Bijlage 1 bij die Wet (overtredingen berecht door rechter en jury, te berechten zonder jury bij toestemming van de beklaagde).

3. Het is geen overtreding volgens paragraaf 13 van de Wet van 1956 wanneer een man een poging doet van een andere man te verkrijgen tot het plegen van een onzedelijke handeling met de eerstgenoemde man, hetgeen volgens sub 1 van deze Wet geen overtreding is volgens bovenvermelde paragraaf 13.

6. DE GEBOUWEN WAAR HOMOSEKSUELE PRAKTIJ- KEN WORDEN ONDERHOUDEN

Gebouwen zullen m.b.t. de paragrafen 33 t/m 35 van de Wet van 1956 als bordeel worden beschouwd, wanneer mensen zich daar ophouden met ontuchtige homoseksuele praktijken als oogmerk, in omstandigheden waarin het zich daar ophouden voor ontuchtige homoseksuele praktijken ertoe geleid zou hebben dat deze gebouwen als bordeel worden beschouwd m.b.t. bovenvermelde paragrafen.

7. TIJDSLIMIET M.B.T. GERECHTELIJKE VERVOLGING

1. Gerechtelijke stappen n.a.v. een overtreding waarop deze paragraaf van toepassing is zullen niet meer worden aangevangen nadat 12 maanden zijn verstreken na de datum waarop deze overtreding werd begaan.

2. Deze paragraaf is van toepassing op:

-a. elke overtreding onder paragraaf 13 van de Wet van 1956 (grove onzedelijke handelingen tussen mannen);

-b. elke overtreding onder paragraaf 32 van deze Wet (lokken en lastigvallen door mannen voor immorele doeleinden) waarbij het immorele doel de toestemming tot een toestemming tot een homoseksuele handeling is;

-c. elke overtreding van sodomie door een man met een andere man, welke niet tot een aanranding op die andere man leidt en geen overtreding door een man is met een jongen niet ouder dan 16 jaar.

8. BEPERKINGEN TEN AANZIEN VAN GERECHTELIJKE VERVOLGINGEN

Gerechtelijke vervolging wordt alleen ingesteld na toestemming van de Officier van Justitie, tegen een man wegens het plegen van sodomie met, of grove onzedelijke handelingen met een andere man, voor een poging tot het begaan van één van beide overtredingen, of voor het bijstaan, aanzetten, aanraden, het verkrijgen of bevelen tot het plegen van de overtreding, waarbij één van beide mannen tijdens het begaan van de handeling jonger dan 21 jaar was:

mits deze paragraaf niet de arrestatie, of het het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding zal verhinderen, van een persoon die een dergelijke overtreding heeft begaan, of zal verhinderen dat een persoon in hechtenis wordt gehouden of op borgtocht wordt vrijgelaten, die van een bovenvermelde overtreding wordt beschuldigd.

9. KEUZE VAN GERECHTSPROCEDURE VOOR BEPAALDE OVERTREDINGEN

1. Een man die voor de politierechter beschuldigd wordt van een overtreding vallende onder paragraaf 32 van de Wet van 1956 (lokken en lastigvallen door mannen met immorele doeleinden voor ogen), waarbij het immorele oogmerk een homoseksuele handeling is, heeft het recht om te eisen door een jury berecht te worden, volgens sectie 25 van de Wet van 1952.

2. De Wet van 1952 is van toepassing als ware overtredingen vallende onder paragraaf 13 van de Wet van 1956 (onzedelijke handelingen tussen mannen) opgenomen bij die welke omschreven staan in de paragrafen 1 tot 18 van Bijlage I van de Wet van 1952 (overtredingen die met toestemming van de beklagde zonder vorm van proces worden afgehandeld); en paragraaf 16 (a) en (b) van Bijlage II van de Wet van 1956 zijn van toepassing afhankelijk van paragraaf 19 van de Wet van 1952 (behandeling zonder jury van overtredingen als omschreven in bovenvermelde bijlage I).

10. OUDE OVERTREDINGEN

1. Behalve waar nader bepaald in de volgende bepalingen van deze paragraaf, zijn de paragrafen 1, 3 en 4 van deze Wet op dezelfde wijze van toepassing m.b.t. handelingen gepleegd voordat deze Wet werd aangenomen, als m.b.t. handelingen gepleegd nadat hij werd aangenomen.

2. Behalve waar nader bepaald in de hierna volgende subsectie is deze Wet niet van toepassing m.b.t. een handeling die een overtreding is, of los van deze Wet zou zijn, waarbij de gedaagde naar een rechtszitting verwezen is voordat deze Wet werd aangenomen, of, wat het geval kan zijn, wanneer een krijgsraad bijeen geroepen zou zijn voordat deze Wet werd aangenomen.

3. De voorafgaande bepalingen van deze paragraaf mogen niet tot een hogere strafmaat leiden voor een overtreding, begaan voordat deze Wet werd aangenomen.

11. KORTE TITEL, AANHALING, INTERPRETATIE

1. Deze Wet mag worden aangehaald als de "Sexual Offences Act 1967" en de "Act of 1956" en deze Wet mag worden aangehaald als de "Sexual Offences Acts 1956 en 1967".

2. In deze Wet betekent "de Wet van 1952" de Politierechterwet 1952 en "de Wet van 1956" betekent de Sexual Offences Act 1956.

3. Paragraaf 46 van de Wet van 1956 (de interpretatie van "man", "jongen" en andere uitdrukkingen) is van toepassing m.b.t. de bepalingen van deze Wet, zoals hij van toepassing is m.b.t. de bepalingen van de andere Wet.

4. Verwijzingen in deze Wet naar een bepaling, behalve waar de kontekst anders vereist, worden uitgelegd als verwijzingen naar die bepaling die is geamendeerd of toegepast door of onder elke volgende bepaling van die Wet.

5. Deze Wet is niet van toepassing in Schotland of Noord-Ierland.
)

*) Deze bepaling is vervallen; ook in Schotland en Noord-Ierland is homoseksualiteit gedecriminaliseerd in 1980 c.q. 1982 (noot redacteur).

12. SODOMIE

1. Het is een zware misdaad als een persoon sodomie bedrijft met een andere persoon of met een dier.

2. Paragraaf 39 van deze Wet (die handelt over de competentie als getuige van de vrouw of man van de beschuldigde is niet van toepassing in het geval van deze paragraaf, behalve wanneer gedaagde een overtreding heeft gepleegd met een persoon jonger dan 17 jaar.

3. Met betrekking tot de hierboven vermelde subsectie wordt door de rechtbank van een persoon aangenomen, tenzij het tegendeel wordt aangetoond, dat hij jonger dan 17 jaar was ten tijde van de bewuste overtreding, als hij in de aanklacht wordt genoemd.

13. ONZEDELIJKE HANDELINGEN TUSSEN MANNEN

Het is verboden voor een man om met een andere man grove onzedelijke handelingen te plegen, hetzij privé, hetzij in het openbaar, of aanwezig te zijn wanneer een man onzedelijke handelingen met een andere man pleegt, of tot onzedelijke handelingen van een man met een andere man aan te zetten.

OVERTREDING, GERECHTELIJKE VERVOLGING, STRAFFEN

16A. *Onzedelijke handelingen tussen mannen (sectie 13)*

16B. Een poging om een man ertoe te krijgen/brengen grove onzedelijke handelingen te plegen met een andere man.

OVERTREDING

Een poging om een man ertoe te krijgen grove onzedelijke handelingen te leggen met een andere man.

LOKKEN DOOR MANNEN

Het is verboden voor een man om zich voor immorele doeleinden aanhoudend lokkend en aanmoedigend te gedragen in openbare gelegenheden.

GERECHTELIJKE PROCEDURE

Bij aanklacht, te berechten tijdens de driemaandelijke zittingen onder sectie twee van de Adm. of Justice (gevarieerde Bepalingen) Wet, 1932, maar niet op enige andere wijze.

STRAFMAAT

Als het een poging geldt van een man ouder dan 21 jaar om een man jonger dan 21 jaar ertoe te brengen grove onzedelijke handelingen te plegen met een andere man, vijf jaar, in andere gevallen twee jaar.

Indien gedaagde 21 jaar of ouder is, en de andere man jonger dan 21 jaar, vijf jaar, in andere gevallen twee jaar.

Overtreding	Gerechtelijke	Strafmaat
Lokken	procedure	2 jaar (bij
door een	i) Bij aanklacht	aanklacht)
man	ii) Zonder vorm	6 maanden
	van aanklacht	(zonder aanklacht)

5. FRANKRIJK/France:

Code Pénal, Section IV: Attentats aux moers

Art. 330. Elke persoon die zich schuldig maakt aan een vergrijp tegen de openbare eerbaarheid zal worden gestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met een boete van 500 tot 8000 Francs.

Als de schending van de openbare eerbaarheid bestaat uit een tegenatuurlijke handeling met personen van hetzelfde geslacht, zal

de gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar belopen en de boete 1000 tot 20.000 Francs.

(Repertorium Wetboek van Strafrecht:)

1. Het voornemen vormt geen grond tot het delikt, omschreven in art. 330, maar uitsluitend het konkrete feit van inbreuk op de openbare zeden.

2. In tegenstelling tot de inbreuk op de zeden, heeft het voorkomen van de schending van de openbare eerbaarheid niet wezenlijk betrekking op onzedelijke handelingen begaan ten opzichte van een bepaalde persoon, maar in het bijzonder de verbreiding van het schandaal tengevolge van de openbaarmaking van dergelijke handelingen.

3. Noch de tegenwoordigheid van een onvrijwillige getuige, noch de openbaarmaking zonder duidelijke gegevens betreffende de omstandigheden, zijn voldoende om het vergrijp duidelijk te kenschetsen. Geoordeeld wordt, dat er niet van openbaarheid kan worden gesproken, als de onzedelijke handelingen plaats vinden in een privé-ruimte met als onvrijwillige getuige één enkel persoon, waarvan de eerbaarheid zou zijn gekwetst, zonder dat die van het publiek eveneens gekwetst zou zijn.

4. In het bijzonder wordt niet als schending van de openbare zeden aangemerkt het feit van onzedelijke handelingen in een kamer en in tegenwoordigheid van een kind van 10 jaar als enige getuige, maar wel het aansporen van de minderjarige tot dergelijke handelingen.

5. Een inbreuk op de zeden wordt als openbaar beschouwd, als genoemde handelingen plaats vinden in een privé-ruimte, maar door derden kan worden waargenomen tengevolge van onvoldoende voorzorgsmaatregelen van de zijde van de overtreder. Aldus wordt als schending van de openbare zeden beschouwd elke onzedelijke handeling begaan in een privé-woning met een daarmee instemmend persoon, terwijl deze plaats vindt in tegenwoordigheid van een onvrijwillige getuige.

6. Art. 330 wordt rechtens eveneens toegepast, wanneer de overtreder in zijn auto, geparkeerd op de openbare weg, wordt aange troffen door derden in een onzedelijke houding. Er wordt geoordeeld, dat de openbaarheid voortvloeit uit de strafbare feiten, die worden gepleegd binnen een auto, die zich bevindt in een bos,

maar waarbij één en ander door voorbijgangers kan worden waargenomen.

7. De onzedelijke handeling wordt eveneens als openbaar beschouwd, wanneer deze zich voltrekt in een klublokaal, waarvan de deur niet op slot is en dat vrij toegankelijk is voor alle leden en het personeel, welke personen daar elk ogenblik naar eigen goeddunken in en uit kunnen gaan. Dit geldt eveneens voor het geval, dat de deur is open blijven staan.

8. Er wordt geoordeeld, dat de naaktheid van het menselijk lichaam op zichzelf geen reden vormt tot schending van de normale, zelfs licht kwetsbare, openbare eerbaarheid, indien deze niet gepaard gaat met opzettelijke vertoning van de geslachtsdelen of zinneprikkelende en aanstootgevende houdingen en gebaren. Het zich uitdagend vertonen in monokini wordt eveneens als openbare schending beschouwd.

9. Personen, welke hun geslachtsdeel tevoorschijn halen en urineren in de richting van personen, die de openbare orde vertegenwoordigen, schenden eveneens de openbare zeden.

10. De zedenloze houding van eventuele getuigen heeft geen invloed op de beoordeling van het vergrijp.

Art. 331. Elk vergrijp tegen de goede zeden of poging daartoe *zonder geweldpleging* met een kind van ongeacht welk geslacht en van minder dan 15 jaar, zal worden bestraft met een gevangenisstraf van vijf tot tien jaar.

Dezelfde straf geldt voor vergrijpen tegen de goede zeden begaan door elk familielid in recht opgaande lijn met een minderjarige, zelfs ouder dan vijftien jaar, maar nog niet mondig verklaard door huwelijk.

Onverminderd de zwaardere straffen genoemd in de voorafgaande alinea's of in de artikelen 332 en 333 van dit wetboek zal degene, die een onzedelijke of tegennatuurlijke handeling heeft gepleegd met een minderjarige van hetzelfde geslacht, worden gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een boete van 60 tot 20.000 Francs.

**WETSWIJZIGING GEPUBLICEERD IN HET STAATSBLADE
VAN DE FRANSE REPUBLIEK VAN 24 dec. 1980**

Wet van 23 december 1980 met betrekking tot het onderdrukken van verkrachtingen en zekere vergrijpen tegen de goede zeden.

- III - Artikel 331 van het Wetboek van Strafrecht zal als volgt luiden:

"Artikel 331. Elk vergrijp tegen de goede zeden of poging daartoe, begaan zonder geweldpleging, dwang of verrassing, met een persoon van minder dan 15 jaar zal worden gestraft met een gevangenisstraf van drie tot vijf jaar en een boete van 6.000 tot 60.000 Francs, of met één van beide straffen. Onverminderd de strengere straffen omschreven in de voorgaande alinea en in artikel 332 van dit Wetboek, zal worden gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een boete van 6.000 tot 20.000 Francs degene, die een onzedelijke of tegennatuurlijke handeling heeft gepleegd met een minderjarige persoon van het zelfde geslacht. Het vergrijp tegen de goede zeden echter, begaan met een persoon van minder dan 15 jaar, zal worden gestraft met een gevangenisstraf van vijf tot tien jaar en een boete van 12.000 tot 120.000 Francs of met één van deze beide straffen, als dit werd gepleegd of een poging daartoe werd gedaan, hetzij met geweldpleging, dwang of verrassing, hetzij door een wettelijk, natuurlijk of adopterend familielid van het slachtoffer in recht opgaande lijn of door een persoon, die een zeker gezag over het slachtoffer heeft, hetzij door twee of meer daders of medeplichtigen en tenslotte door een persoon, die misbruik maakt van het gezag, dat zijn functie met zich meebrengt".

- IV - Zal worden toegevoegd in het Wetboek van Strafrecht, na artikel 331, een artikel 331-1, dat als volgt luidt:

"Artikel 331-1. Elk vergrijp tegen de goede zeden begaan met een minderjarige van meer dan vijftien jaar oud en niet mondig verklaard door huwelijk, of elke poging daartoe, zonder geweldpleging, dwang of verrassing, en gepleegd door een wettelijk, natuurlijk of adopterend familielid van het slachtoffer in recht opgaande lijn, of door een persoon, welke een zeker gezag over het slachtoffer heeft en tenslotte door een persoon, die misbruik maakt van het gezag, dat zijn functie met zich meebrengt, zal worden gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een boete van 2.000 tot 20.000 Francs of één van beide straffen".

- V - Alinea 2 van artikel 330 van het Wetboek van Strafrecht komt te vervallen.

6. GRIEKENLAND/GREECE

Wetboek van strafrecht, Hoofdstuk XIX: Inbreuk op de goede zeden (wet nr. 1492/17-8-1950).

Artikel 347: Tegennatuurlijke ontucht

1. Tegennatuurlijke ontucht tussen personen van het mannelijk geslacht, plaats vindend door misbruik te maken van een relatie van afhankelijkheid, gebaseerd op enige vorm van dienstverband, of begaan door een meerderjarige door middel van verleiding van een persoon beneden de 17 jaar, of met het oogmerk er aan te verdienen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van tenminste drie maanden.

2. Op gelijke wijze wordt het bij wijze van beroep uitoefenen van de onder par. 1 genoemde ontucht bestraft.

Eveneens niet strafbaar is de lesbische liefde, d.w.z. de ongeoorloofde betrekkingen tussen vrouwen (Overwegingen, blz. 519).

Alleen de tegennatuurlijke ontucht tussen mannen is strafbaar ingevolge art. 347, echter niet die tussen man en vrouw. Artikel 347 bestraft niet elke tegennatuurlijke ontucht tussen personen van het mannelijk geslacht, maar:

- a. ontucht die plaats vindt door middel van misbruik van een relatie van afhankelijkheid,
- b. ontucht door een meerderjarige door middel van verleiding van een persoon niet jonger dan 16 jaar en jonger dan 17,
- c. ontucht om aan te verdienen en
- d. als beroep uitgeoefend.

De noodzakelijke deelname aan de handeling van

- a) degene die zich in een positie van afhankelijkheid bevindt;
- b) de minderjarige,
- c) degene die betaalt in ruil voor de handeling en
- d) degene die niet beroepsmatig deelneemt, is niet strafbaar, zoals korrekt (voor de eerste drie gevallen) naar voren wordt gebracht door I. Zangharolas.

Zie echter de navolgende tegengestelde standpunten.

a. n.v.t.

b. Als meerderjarig wordt beschouwd hij die volgens het strafrecht meerderjarig is, d.w.z. 17 jaar.

Verleiding is vereist, d.w.z. het richten van de wil van de minderjarige op het plegen of toelaten van de tegennatuurlijke handeling, of wel het prikkelen van de seksuele gevoelens van het kind. Het

doet er niet toe wie de lijdelijke rol heeft gespeeld, omdat de wet geen onderscheid maakt. Volgens K. Guardhikas moet het minderjarige slachtoffer de lijdelijke rol hebben gespeeld. De verleide minderjarige is niet strafbaar. Wanneer de minderjarige jonger is dan 16, wordt artikel 339 toegepast. Indien hij 17 jaar is, is de daad niet strafbaar.....

7. ITALIE/ITALY

**AMBASCIATA D'ITALIA
NEI PAESI BASSI**

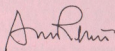
Den Haag, 16 juni 1981

Dhr. A.P.M. Swalen
Homogroep Partij van de Arbeid

Geachte Heer,

in antwoord op Uw schrijven van 12 juni j.l. delen wij U mede dat er voor zover wij hebben kunnen nagaan, in de Italiaanse wetgeving geen specifieke bepalingen zijn opgenomen betreffende homosexualiteit. Ter indirecte illustratie van het voorafgaande moge b.v. dienen het feit dat het Italiaanse Wetboek van Strafrecht bij die delicten waarin de seksualiteit een rol speelt het kunne van dader en slachtoffer in beginsel ongenoemd laat en er slechts van spreekt in die gevallen waarin de kwalificatie van het delict (b.v. verleiding door het doen van trouwbeloften) er om vraagt.

Hoogachtend,

(Mr. B. Rigutto)

8. LUXEMBURG/LUXEMBURG

(Wetboek van Strafrecht van het Groothertogdom Luxemburg)

Hoofdstuk V - *Over vergrijpen tegen de goede zeden en verkrachting*

Art. 372. Elk vergrijp tegen de goede zeden zonder geweldpleging of bedreiging op de persoon of met behulp van de persoon van een kind van ongeacht welk geslacht en van minder dan veertien jaar oud zal worden gestraft met een gevangenisstraf van één tot vijf jaar. Deze straf bestaat uit eenzame opsluiting, als het kind minder dan 11 jaar oud is.

Art. 372bis. Onverminderd de toepassing van artikel 372 zal elk vergrijp tegen de goede zeden, begaan zonder geweldpleging of bedreiging door een persoon van méér dan 18 jaar oud en gepleegd op de persoon of met behulp van de persoon van een minderjarige van hetzelfde geslacht van minder dan 18 jaar oud, gestraft worden met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een boete van 501 tot 10.000 Francs.

Art. 373. Het vergrijp tegen de goede zeden, begaan met geweldpleging of bedreiging, op personen van ongeacht welk geslacht, oftewel gepleegd op personen, die niet in staat zijn vrije toestemming te verlenen of weerstand te bieden, zal worden gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar. Als dit vergrijp is gepleegd op een kind van minder dan 14 jaar, zal de straf uit eenzame opsluiting bestaan.

9. IERLAND/IRELAND

Criminal Law Amendment Act, 1885

Onzedelijke handelingen

Art. 11. Elke persoon van het mannelijke geslacht die, privé of in het openbaar, een (verregaande) onzedelijke handeling begaat met een ander persoon van het mannelijk geslacht, of die medeplichtig is aan het begaan van een onzedelijke handeling met een persoon van het mannelijk geslacht, of die een persoon van het mannelijk geslacht overhaalt, of poogt over te halen tot het plegen van een onzedelijke handeling, maakt zich schuldig aan een misdrijf en wordt als hij schuldig wordt bevonden, bij bepaling van het hof, veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal twee jaar, met of zonder dwangarbeid.

Offences against the Person Act, 1861

Overtredingen van tegennatuurlijke aard

Sodomie en bestialiteit

Art. 61. Een ieder die veroordeeld wordt wegens het verfoeilijke misdrijf van sodomie, hetzij met een ander persoon of met een dier, wordt bij bepaling van het hof veroordeeld tot levenslange dwangarbeid of een gevangenisstraf van minimaal tien jaar.

Poging tot het plegen van een schandelijk misdrijf

Art. 62. Een ieder die een poging doet tot bovengenoemd verfoeilijk misdrijf, of schuldig wordt bevonden aan een aanval met de bedoeling dit misdrijf te plegen, of elke andere onzedelijke aanval op een persoon van het mannelijk geslacht, maakt zich schuldig aan een misdrijf en wordt, bij bepaling van het hof, veroordeeld tot dwangarbeid voor de duur van ten hoogste tien jaar en minimaal drie jaar of tot een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaar, met of zonder dwangarbeid.

Vleselijke gemeenschap gedefinieerd.

63. Wanneer het, tijdens het gerechtelijk onderzoek van een bij deze wet strafbare overtreding noodzakelijk blijkt te zijn om vleselijke gemeenschap te bewijzen, is het niet nodig om de feitelijke zaadlozing te bewijzen om van vleselijke gemeenschap te kunnen spreken, maar er zal van vleselijke gemeenschap sprake zijn als penetratie bewezen wordt.

Art. 374. Er is sprake van een vergrijp, zodra als de uitvoering daarvan begonnen is.

Art. 377. Het minimum van de in de voorafgaande artikelen genoemde straffen zal overeenkomstig artikel 266 worden verhoogd:

- als de schuldigen familieleden in recht opgaande lijn zijn van de persoon op welke, of met behulp van wie het vergrijp is gepleegd;
- als zij een zeker gezag over het slachtoffer hebben;
- als zij deze persoon onderwijs geven of in betaald dienstverband met deze staan, of in betaald dienstverband met bovengenoemde personen staan;
- als het vergrijp is gepleegd door openbare ambtenaren of diena- ren van een kerk, die misbruik maken van hun positie om één en

ander te plegen, hetzij door artsen, chirurgen, vroedheren/vrouwen of personeel in de gezondheidszorg, jegens aan hun toevertrouwde personen.

Tenslotte in de gevallen van de artikelen 373, 375 en 376, als de schuldige, hoe dan ook is geholpen bij de verrichting van het vergrijp door één of meer personen.

Art. 378. In de in dit hoofdstuk genoemde gevallen zal de schuldige worden veroordeeld tot uitsluiting van de rechten genoemd in de nrs. 1, 3, 4, 5 en 7 van artikel 31. Als het vergrijp is gepleegd door de vader of de moeder, zal de schuldige bovendien worden ontzet uit de rechten en voordelen, die hem of haar toevallen krachtens het Burgerlijk Wetboek, 1ste boek, hoofdstuk IX, "over de ouderlijke macht".

10. NEDERLAND/THE NETHERLANDS

Art. 248 bis van het Wetboek van Strafrecht werd in 1970 ingetrokken.

In dit artikel werd seksuele omgang van een meerderjarige met een minderjarige boven de zestien jaar van hetzelfde geslacht strafbaar gesteld; een dergelijke omgang met een minderjarige van het andere geslacht boven de zestien jaar was slechts onder bepaalde omstandigheden strafbaar.

Art. 248 bis luidde:

"De meerderjarige die met een minderjarige van hetzelfde geslacht, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijze moet vermoeden, ontucht pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren."

Op 17 februari 1983 trad artikel 1.1. van de nieuwe Grondwet in werking.

Het artikel luidt:

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."

In haar toelichting vermeldde de regering: "discriminatie van homoseksuelen of op grond van afkomst valt eveneens onder het bereik van de eerste zin van het artikel en wordt daardoor verboden."

Bij de mondelinge behandeling werd een amendement-Bakker ingediend. Dit amendement drong erop aan in de tweede volzin de

woorden "of op welke grond dan ook" toe te voegen zodat o.a. ook discriminatie wegens homofilie onder de werking van dit artikel zou vallen.

Dit amendement werd door de minister overgenomen.

(vgl. Advies over de wettelijke bestrijding van discriminatie wegens homofilie, Rijswijk, 1981, pag. 48-50, 68-69.)

11. PORTUGAL/PORTUGAL.

Codigo Penal (Wetboek van Strafrecht)

Art. 71, no. 4:

Er kunnen veiligheidsmaatregelen getroffen worden tegen hen, die zich gewoontegetrouw overgeven aan handelingen, die indruisen tegen de natuur (goede zeden).

Art. 71, no. 9:

Aan personen, die vallen binnen de termen van de leden ..., 4, (van artikel 71) zal bij een eerste overtreding storting van een borgsom of een beperkte bewegingsvrijheid worden opgelegd.

Bij herhaling, een beperkte bewegingsvrijheid én de storting van een tot het dubbele verhoogde borgsom of inhechtenisneming.

Decreto-Lei (Wetsdecreet) no. 191-D/79 van 25-6-'79 van het Ambtenarenreglement.

Art. 24:

(het op non-actief stellen)

Lid 1: De straf van "op non-actief stelling" zal opgelegd kunnen worden, indien een gang van zaken wordt opgemerkt, die op ernstige wijze afbreuk doet aan de waardigheid en het aanzien van de functionaris of van zijn vertegenwoordiger of van het ambt zelf.

Burgerlijk Wetboek

Art. 1933, 1:

(Degenen die geen voogd kunnen worden)

Geen voogd kunnen worden zij die:.....

c) zich niet goed gedragen (hebben) of geen (voor anderen) duidelijk leven leiden.

Burgerlijk Wetboek (Wetsdecreet no. 47344, van 25 november 1966)

Art. 1915:

(Ontheffing opgelegd door de kinderrechter).

Afgezien van de gevallen, waarin een algehele ontheffing van alle (gewone burger-) rechten geldt, kan de kinderrechter op verzoek van het Openbaar Ministerie, een volledige dan wel een gedeeltelijke ontheffing uitspreken over het uitoefenen van het gezag over ieder van de familieleden of over degene aan wie de minderjarige is toevertrouwd. Deze ontheffing (van uitoefening van het gezag) kan zowel "de facto" als van rechtswege geschieden; alles binnen de termen van de speciaal hiervoor geldende rechtsregels.

Burgerlijk Wetboek

Art. 1953, 1:

(onvermogen, vrijwaring).

Van toepassing op leden van de familieraad is het gestelde in de artikelen 1933 en 1934.

Militair Strafrecht, Wevv no. 2135 van 11 juli 1968.

Art. 3, 1:

Uitgesloten van het vervullen van de militaire dienstplicht is diegene:.....

c) die handelingen verricht heeft, die een aanslag vormen op de goede zeden of die zijn eigen aanzien ernstig geschaad hebben; voor deze handelingen geldt wel dat er een gerechtelijke vervolging van geweest is of dat er disciplinaire maatregelen op zijn gevolgd.

12. SPANJE/SPAIN

Bedreiging van de samenleving en Rehabilitatie; Wet 16/1970, van 4 augustus (Jefatura), betreffende maatschappelijke gevaarlijkheid en -rehabilitatie

Deel 1: Betreffende de soorten der vergrijping tegen de samenleving, de veiligheidsmaatregelen en hun toepassing

HOOFDSTUK I

Betreffende de soorten der vergrijping tegen de samenleving
Eerste artikel - Deze wet is van toepassing op personen die ouder zijn dan 16 jaar en die bedoeld zijn in het tweede, derde en vierde artikel van deze wet. Personen beneden genoemde leeftijd zullen ter beschikking worden gesteld van de kinderrechtbanken.

Tweede artikel - gevaarlijk verklaard en onderworpen aan de daarbij behorende veiligheids- en rehabilitatiemaatregelen zullen worden, zij die:

- a) bewijsbaar vallen onder enige van de gevallen in dit artikel, en
- b) een bedreiging voor de samenleving vormen.

Beschouwd worden als een bedreiging voor de samenleving de volgende personen:

1. de gewoontezwerfers
2. souteneurs en koppelaars
3. zij die homoseksuele handelingen verrichten
4. zij die gewoonlijk de prostitutie uitoefenen
5.

HOOFDSTUK II

Betreffende veiligheidsmaatregelen

HOOFDSTUK III

Betreffende toepassing van de veiligheidsmaatregelen

Zesde artikel - de veiligheidsmaatregelen zullen toegepast worden op personen welke op de volgende wijze als gevaarlijk zijn verklaard:

ten eerste - tegen gewoontezwerfers- -----etc.

ten tweede - -----etc.

ten derde - tegen hen die homoseksuele praktijken bedrijven en hen die gewoonlijk de prostitutie bedrijven zal men de volgende middelen toepassen:

- a) opneming in een heropvoedings-instelling
- b) verbod te verblijven in een aan te wijzen plaats of gebied of bepaalde plaatsen of publieke gelegenheden te bezoeken en onderwerping aan de controle door het bevoegd gezag.

Wetswijziging

(vgl. Boletín Oficial Estado -het Staatsblad-, no. 10, 11 jan. 1979, pag. 77).

79. Wet 26 december 1978, no. 77/78 (Jefatura del Estado). Be-

dreiging van de samenleving. Wijzigt zijn uitvoeringswet.

Artikel 1.1. Afgeschaft worden, zonder vervangende regeling, de volgende bepalingen van de Wet 16/1970 van 4 aug. (R. 1289 en N. Dicc. 23487) over bedreiging van de samenleving en rehabilitatie:

a) de leden 2, 3, 13, 14 en 15 van artikel 2,.....

3b) er wordt afgeschaft de zin: "zij die vallen onder no.3" en waar no.3 van het zesde artikel mee opent.

Toelichting van de redakteur

Met bovengenoemde wetswijziging blijven de maatregelen van het militaire strafrecht van kracht (vgl. Aspectos jurídico-legales de la homosexualidad, Instituto Lambda, Barcelona, 1979, p.8).

Het van kracht zijnde Militaire Strafrecht, van 1945, geeft vrijheidsstraffen van zes maanden en een dag tot zes jaar in de militaire gevangenis en de uitzetting uit dienst, voor de delikten tegen de militaire eer, aan de militair die oneerbare handelingen verricht met personen van hetzelfde geslacht.

The following information is for your information only. It is not intended to be used as a substitute for professional advice. The information is based on the current law and regulations in effect at the time of publication. The law and regulations are subject to change without notice. The information is provided as a service to our clients and is not intended to create a fiduciary relationship. The information is provided on an "as is" basis and we do not warrant the accuracy, completeness, or timeliness of the information. The information is not intended to be used as a substitute for professional advice. The information is based on the current law and regulations in effect at the time of publication. The law and regulations are subject to change without notice. The information is provided as a service to our clients and is not intended to create a fiduciary relationship. The information is provided on an "as is" basis and we do not warrant the accuracy, completeness, or timeliness of the information.

DISCLAIMER

Not to be construed as an offer

DISCLAIMER

This document is intended to provide general information only and does not constitute an offer of any financial product or service. The information is provided as a service to our clients and is not intended to create a fiduciary relationship. The information is provided on an "as is" basis and we do not warrant the accuracy, completeness, or timeliness of the information. The information is not intended to be used as a substitute for professional advice. The information is based on the current law and regulations in effect at the time of publication. The law and regulations are subject to change without notice. The information is provided as a service to our clients and is not intended to create a fiduciary relationship. The information is provided on an "as is" basis and we do not warrant the accuracy, completeness, or timeliness of the information.

